

**ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI**

**FAKULTA PRÁVNICKÁ**

Katedra trestního práva

**DIPLOMOVÁ PRÁCE**

**Trestní atributy drogové kriminality**

Zpracovala:

**Dominika Králová**

Plzeň, 2023

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2022/2023

# ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Dominika KRÁLOVÁ**  
Osobní číslo: **R18M0189P**  
Studijní program: **M6805 Právo a právní věda**  
Studijní obor: **Právo**  
Téma práce: **Trestní atributy drogové kriminality**  
Zadávající katedra: **Katedra trestního práva**

## Zásady pro vypracování

1. Úvod
2. Vymezení některých důležitých pojmů (drogová kriminalita, drogová závislost, toxikomanie, abúzus, abundance, abstinenční syndrom, prevence)
3. Drogy (pojem, základní členění, některé vybrané látky –jejich objevení, účinky, využití)
4. Právní rámec –drogy a trestní právo (zák. č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, zák. č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, zák. č. 272/2013 Sb., o prekursorech drog, zák. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (§ 283-289), další národní dokumenty –Vyhláška ministra zahraničních věcí ze dne 27. dubna 1965 č. 47/1965 Sb., o Jednotné úmluvě o omamných látkách, vč. Protokolu o změnách Jednotné úmluvy o omamných látkách, Vyhláška ministra zahraničních věcí ze dne 21. dubna 1989 č. 62/1989 Sb., o Úmluvě o psychotropních látkách, mezinárodní úmluvy v oblasti protidrogové politiky –Mezinárodní úmluva o opiu, Úmluva o omezení výroby a úpravě distribuce omamných látek, Úmluva o potlačení dopravy nebezpečných látek, Protokoly z let 1946 a 1948, Protokol o opiu z roku 1953, Jednotná úmluva o omamných látkách z roku 1961, Protokol o změnách Jednotné úmluvy o omamných látkách z roku 1972, Úmluva o psychotropních látkách z roku 1971, Úmluva OSN proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami z roku 1988)
5. Kriminologická charakteristika (způsoby páchaní drogových TČ, oběti, pachatelé a jejich motiv)
6. Trestné činy spojené s drogovou kriminalitou
7. Drogová kriminalita ČR (historie a současnost)
8. Činnost orgánů činných v trestním řízení (prověřování, vyšetřování)
9. Porovnání drogové kriminality v některých zemích
10. Závěr

Rozsah diplomové práce:  
Rozsah grafických prací:  
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

1. PROKEŠ, Jaroslav. Základy toxikologie: Obecná toxikologie a ekotoxikologie. Praha: Galén, 2005. s. 181. ISBN 80-7262-301-X
2. KOLÁŘ, Jan. O problému, který měl nebyť: drogy v socialistickém Československu. Brno: Doplněk, 2018. Společensko-ekologická edice. ISBN 978-80-7239-337-4
3. JANÍK, A., DUŠEK, K., 1990. Drogy a společnost. 1. Praha: Avicenum, 342 s. ISBN 80-201-0087-3
4. ZEMAN, Petr, Michaela ŠTEFUNKOVÁ a Ivana TRÁVNÍČKOVÁ. Drogová kriminalita a trestní zákoník. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015. Studie (Institut pro kriminologii a sociální prevenci). ISBN 978-80-7338-151-6
5. SOTOLÁŘ, PŮRY a ŠÁMAL. Trestná činnost spojená se zneužíváním drog a formy jejího řešení: Právní aspekty trestního postihu drogové kriminality. Institut vzdělávání Ministerstva spravedlnosti České republiky, 2002
6. STRAUS, Jiří. Metodika vyšetřování drogové kriminality. Praha: Policejní akademie České republiky, 2006. ISBN 80-725-1219-6
7. ŠTABLOVÁ, R., 1997. Drogy, kriminalita a prevence. 1. Praha: Policejní akademie České republiky, ISBN 9788085981643
8. VRÁBLOVÁ, Miroslava, KLÁTIK, Jaroslav a RÍSOVÁ, Vanda. Drogové trestné činy. Praha: Leges, 2018. Teoretik. ISBN 978-80-7502-362-9.
9. NOŽINA, Miroslav, VANĚČEK, Miloš a RÍSOVÁ, Vanda. Národní protidrogová centrála 1991-2016. [Praha]: Národní protidrogová centrála, [2016]. Teoretik. ISBN 978-80-270-0640-3.
10. MACKENZIE, Doris L., UCHIDA, Craig. Drugs and crime, Evaluating Public Policy Initiatives. SAGE Publications, Inc, 1994. ISBN 9780803944572.
11. ŠÁMAL, Pavel. Trestní řád: komentář. 7., dopl. a přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-465-0.
12. ŠÁMAL, Pavel. Trestní zákoník: komentář. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.

Vedoucí diplomové práce:

**Doc. JUDr. František Vavera, Ph.D., LL.M.**  
Katedra trestního práva

Datum zadání diplomové práce:

**29. listopadu 2021**

Termín odevzdání diplomové práce:

**31. března 2023**



**JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.**  
děkan



**Doc. JUDr. František Vavera, Ph.D., LL.M.**  
vedoucí katedry

V Plzni dne 8. srpna 2022

## **Prohlášení**

*„Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci zpracovala samostatně, a že jsem vyznačila prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpala způsobem ve vědecké práci obvyklým“*

Plzeň, březen 2023

---

**Dominika Králová**

## **Poděkování**

Tímto bych ráda poděkovala doc. JUDr. Františku Vaverovi, Ph.D., LL.M., vedoucímu mé diplomové práce, za odborné vedení, cenné rady a připomínky, které mi v průběhu zpracování práce poskytl.

## **Anotace**

Diplomová práce se zabývá drogovou kriminalitou z pohledu trestního práva. Jejím základním cílem je rozbor zákonné úpravy, která se drogové trestné činnosti věnuje. Mimo jiné obsahuje zhodnocení účinnosti metod užívaných v boji proti drogové trestné činnosti z hlediska historického vývoje. V práci je též uvedena komparace drogové kriminality České republiky s Kolumbií.

**Klíčová slova:** drogová kriminalita, toxikomanie, droga, návyková látka, drogové trestné činy, omamné látky, psychotropní látky

## Obsah

|  |    |
|--|----|
| 1. Úvod.....   | 10 |
| 2. Vymezení některých důležitých pojmů.....  | 11 |
| 3. Drogy (pojem, základní členění, některé vybrané látky).....   | 15 |
| 3.1. Pojem.....  | 15 |
| 3.2. Základní členění.....   | 15 |
| 3.2.1. Podle postoje společnosti k droze .....   | 15 |
| 3.2.2. Podle rizika drogy pro uživatele.....   | 16 |
| 3.2.3. Podle rizika vzniku závislosti.....   | 16 |
| 3.2.4. Podle působení drogy na psychiku.....   | 16 |
| 3.3. Některé vybrané látky – jejich objevení, účinky, využití .....  | 17 |
| 3.3.1. Konopné drogy .....   | 17 |
| 3.3.2. Heroin.....   | 18 |
| 4. Drogová kriminalita ČR.....   | 19 |
| 4. 1. Historie .....   | 19 |
| 4. 2. Současnost .....   | 21 |
| 5. Porovnání drogové kriminality s Kolumbií .....  | 24 |
| 6. Právní rámec – drogy a trestní právo .....  | 27 |
| 6. 1. Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky<br>návykových látek.....                       | 27 |
| 6. 2. Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších<br>zákonů.....                       | 29 |
| 6. 3. Zákon č. 272/2013 Sb., o prekursorech drog.....  | 32 |
| 6. 4. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník .....  | 33 |
| 6.4.1. Ustanovení § 283 – Nedovolená výroba a jiné nakládání<br>s omamnými a psychotropními látkami a s jedy ..... | 33 |
| 6.4.2. Ustanovení § 284 – Přechovávání omamné a psychotropní látky a<br>jedu .....                                 | 35 |



|        |  |    |
|--------|--|----|
| 6.4.3. | Ustanovení § 285 – Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku .....                   | 37 |
| 6.4.4. | Ustanovení § 286 – Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu .....             | 39 |
| 6.4.5. | Ustanovení § 287 – Šíření toxikomanie .....  | 40 |
| 6.4.6. | Ustanovení § 286.....  | 41 |
| 6. 5.  | Další národní dokumenty.....   | 41 |
| 6.5.1. | Vyhláška ministra zahraničních věcí ze dne 27. dubna 1965 č. 47/1965 Sb., o Jednotné úmluvě o omamných látkách ..... | 41 |
| 6.5.2. | Vyhláška ministra zahraničních věcí ze dne 21. dubna 1989 č. 62/1989 Sb., o Úmluvě o psychotropních látkách.....     | 42 |
| 6. 6.  | Mezinárodní úmluvy protidrogové politiky.....  | 43 |
| 7.     | Trestné činy spojené s drogovou kriminalitou .....   | 45 |
| 8.     | Kriminalistická charakteristika .....  | 50 |
| 8. 1.  | Pachatelé a jejich motiv .....   | 50 |
| 8. 2.  | Způsoby páchání drogových trestných činů .....   | 52 |
| 8. 3.  | Oběti .....  | 53 |
| 9.     | Činnost orgánů činných v trestním řízení .....   | 55 |
| 9. 1.  | Prověřování.....   | 55 |
| 9. 2.  | Vyšetřování.....   | 56 |
| 9. 3.  | Veřejnost při vyšetřování drogové kriminality.....   | 60 |
| 9. 4.  | Potrestání drogových trestných činů.....   | 61 |
| 10.    | Závěr.....   | 63 |
|        | Resumé .....   | 64 |
|        | Seznam zdrojů .....  | 65 |

## 1. Úvod

Diplomová práce je zaměřena na „*Trestní atributy drogové kriminality*“. Téma drogové kriminality jsem si zvolila pro její stálou aktuálnost ve společnosti, přičemž je důležité zvyšovat povědomí o těchto závažných trestných činech nebezpečných pro zdraví. Pod trestné činy drogové kriminality nespádají jen primární trestné činy (například výroba či distribuce návykových látek), nýbrž i trestné činy sekundární, mezi které se řadí všechny trestné činy od krádeže po vraždu. Drogová kriminalita a trestné činy s ní spojené neovlivňují pouze uživatele drog a jejich okolí, ale i společnost jako celek.

Na úvod práce jsou vymezeny základní pojmy důležité k pochopení problematiky drogové kriminality a drog obecně. V následující kapitole je popis drogové kriminality v České republice z hlediska historického vývoje. Stav drogové kriminality v České republice je zhodnocen komparací s drogovou kriminalitou v Kolumbii. Pro účely porovnání jsem si vybrala Kolumbii, protože patří mezi země s nejvyšší drogovou kriminalitou.

V navazujících kapitolách je rozbor právních předpisů související s drogovou kriminalitou, zejména v zákoně č. 40/2009 Sb., trestní zákoník ve znění pozdějších předpisů. Prostřednictvím analytické metody jsou rozebrána jednotlivá ustanovení týkající se drogových trestných činů. Kromě národních právních předpisů, práce odkazuje i na některé významné mezinárodní úmluvy.

Pro úplnost práce bylo nutné vymezit stručnou kriminalistickou charakteristiku, která obsahuje některé způsoby páchání drogových trestných činů, motivy pachatelů a jejich vliv na oběti.

Závěrem je vymezena činnost orgánů činných v trestním řízení. S důrazem na standardní přípravné řízení. Kromě jiného jsou uvedeny zásady ukládání trestních sankcí pachatelům drogové trestné činnosti. Nejčastěji jsou pachatelům drogových trestných činů ukládány nepodmíněné tresty odnětí svobody v kombinaci s ochranným opatřením.

Hlavním cílem práce je zhodnocení drogové kriminality v České republice z hlediska trestního práva. Ke zjištění stavu stanového cílem práce jsem kromě studia odborných a vědeckých zdrojů užila metodu analýzy, logické indukce, komparace, deskripce a syntézy.

## 2. Vymezení některých důležitých pojmů

V první řadě je třeba vymezit základní pojmy, které se v rámci zkoumaného tématu budou objevovat.

*Drogová kriminalita* – drogová kriminalita se z hlediska trestního práva dělí na primární a sekundární drogovou kriminalitu. V rámci primární drogové kriminality se jedná o trestné činy, které jsou zaměřené na vytvoření nabídky drog či poptávky po drogách. Do primární drogové kriminality spadají úkony týkající se výroby (či pěstování) drog, jejich přechovávání a distribuce (tedy vývoz, dovoz a prodej). Do sekundární drogové kriminality spadají především trestné činy spáchané pod vlivem drog, dále trestné činy páchané s motivem získat drogu, popřípadě nepřímo získat prostředky potřebné k získání drogy a v neposlední řadě pak trestné činy spáchané na drogově závislých osobách.

*Toxikomanie* – pojem toxikomanie je podvědomě znám širokou veřejností, jeho přesnou definici však vymezila organizace WHO (World Health Organization). Dle WHO se toxikomanií rozumí „stav periodické, nebo chronické intoxikace, která škodí jedinci i celé společnosti a je vyvolána opakovaným užíváním drogy at' přírodní či syntetické“<sup>1</sup>. Pojem toxikomanie, je pojmem širším, neboť zahrnuje náruživost nejen vůči drogám, ale i jiným zdraví škodlivým látkám, které se za drogy nepovažují a jsou společností tolerovány.

*Drogová závislost* – pojem drogové závislosti, je proti toxikomanii užším pojmem, protože v sobě nese závislost pouze na drogách. Drogovou závislost dělíme na psychickou a fyzickou. Fyzická drogová závislost spočívá především v tom, že droga se stane součástí látkové výměny v organismu. To znamená, že jedinec bere drogu nikoli, aby si zpříjemnil pár chvil, ale aby se vyhnul abstinenčním příznakům, které by následovali, pokud by drogu neužil. Fyzická drogová závislost představuje také fyzické změny v lidském těle, které se týkají především narušení funkcí vnitřních orgánů, až k jejich fatálnímu selhání v důsledku požívání drogy. Psychická drogová závislost pak představuje změny na psychické rovině jedince. Jedinec si zvykne na účinky navozené drogou, které má spojené s příjemným pocitem, a postupně se bez drogy nedokáže soustředit na nejbánálnější úkony.

---

<sup>1</sup>HEJDA, Jan. *Kriminologické, trestně právní a kriminalistické aspekty drogového problému v ČR a jeho řešení*. Praha: Vysoká škola ekonomická, 2000, s. 8-9. ISBN 80-245-0080-9.

*Abúzus* – v souvislosti s tímto termínem je třeba zmínit ještě dva další pojmy. Prvním z nich je *usus*, který vyjadřuje užívání drog na předpis a dle pokynů lékaře. Dalším termínem je *misusus*, kterým se označuje nenáležité nikoli zdraví nebezpečné užití drog. Samotný termín *abuzus* pak označuje zneužívání drog či léků zdraví škodlivým a nedovoleným způsobem.

*Abundance* – souvisí s předchozím pojmem. Jedná se o nadměrné zneužívání drog či léků jedincem. Jedinci, kteří nadměrně zneužívají drogy či léky, se označují jako *abuzéři*.

*Abstinenční syndrom* – tento pojem je opět vžitý širokou veřejností, někdy je též označován jako syndrom z odnětí či vysazení. Jedná se o stav, který následuje po přerušení užívání drogy. S ohledem na míru a druh závislosti se pak průběh abstinčního syndromu liší. Jedná-li se o závislost psychickou, jde především o nutkavé pocity znovu drogu užít. Jde-li však o závislost fyzickou, může jít po přerušení užívání drogy i o stav ohrožující život.

*Prevence* – prevencí drogové kriminality se rozumí předcházení nejen trestným činům spojených s drogovou kriminalitou, ale také předcházení vzniku závislosti u náchylných jedinců. Rozlišujeme prevenci primární, sekundární a terciární. Primární prevencí rozumíme takovou prevenci, která se uskutečňuje především v sociálních skupinách dětí a dospívajících, kteří jsou náchylní k experimentování s drogami. Tato prevence probíhá nejen ve vzdělávacích zařízeních, ale především by měla probíhat v rodině, neboť právě rodina a nejbližší okolí dítěte a dospívajícího je nejvýznamněji ovlivní i s ohledem na jejich individualitu. Primární prevence pak ve společnosti může probíhat i pomocí médií. Nicméně právě prostřednictvím médií se mohou děti a dospívající setkat s názory podporujícími drogovou kriminalitu, proto je třeba myslet na to, že nejdůležitější část primární prevence by měla probíhat v rámci rodiny. Zjednodušeně řečeno je primární prevence taková prevence, která se uskutečňuje ještě před vznikem problému. Na rozdíl od toho sekundární prevence se uskutečňuje vyhledáváním problému, který již vznikl. V rámci sekundární drogové prevence tak existují léčebné a resocializační programy, které mají za cíl jednak člověka zbavit drogové závislosti, a zároveň takového člověka po vyléčení začlenit zpět do společnosti. Sekundární prevenci lze uskutečnit pouze u jedinců, kteří si svůj problém uvědomují a chtějí jej řešit, v opačném případě nelze zajistit úspěšnou léčbu závislosti. Z tohoto důvodu je vymezena ještě terciární prevence, která se zaměřuje na jedince, kteří jsou drogově závislí, ale zároveň si svůj

problém nepřipouští. Terciární drogová prevence si klade za cíl, co největší zmírnění důsledků, které užívání drog způsobuje. To znamená, že terciární drogová prevence neřeší problém jako takový, ale snaží se zmírnit jeho dopad jak na zdraví jedince, tak i na společnost jako celek. V rámci terciární drogové prevence je dostupná síť tzv. harm reduction programů a služeb, které fungují při alkoholové i nealkoholové toxikomanii. Při nealkoholové toxikomanii se harm reduction programy a služby zaměřují především na problémové uživatele opioidů a pervitinu, kdy dochází především k výměně injekčních stříkaček za nové a tím k zamezení šíření nákazy žloutenky nebo HIV. V současné době se drogovou prevencí zabývá dokument Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním pro období 2019-2027<sup>2</sup>, který vydal Sekretariát Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky. Dokument zhodnocuje současnou situaci, stanovuje základní principy protidrogové politiky, a především stanovuje cíle a priority strategie a zajišťuje implementaci strategie prostřednictvím akčních plánů.

*Související trestné činy* – související trestné činy tvoří samostatnou charakteristickou skupinu trestných činů. Jde o trestné činy, které nejsou definované samotnou drogovou činností, ale buď jí předcházejí, nebo na ní navazují. Jedná se především o trestné činy páchané pod vlivem intoxikace či trestné činy páchané za účelem získání prostředků potřebných pro obstarání drogy či prostředků potřebných pro výrobu či pěstování drogy.

*Návyková látka* – pro tento termín existuje hned několik vymezení, dle různých právních úprav:

a) Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

*„Návykovou látkou se rozumí alkohol, omamné látky, psychotropní látky a ostatní látky způsobilé nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování.“<sup>3</sup>*

b) Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách

*„Návykovými látkami se rozumí omamné látky a psychotropní látky přírodního nebo syntetického původu, které mají psychoaktivní účinky a současně jsou uvedeny v některé z příloh č. 1 až 7 nařízení vlády o seznamu návykových látek, s výjimkou látky konopí extrakt a tinktura,*

---

<sup>2</sup>Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019-2027. Praha: Úřad vlády České republiky, 2019. Koordinace. ISBN 978-80-7440-231-9.

<sup>3</sup>§130 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

*která obsahuje nejvýše 1 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů a splňuje podmínku bezpečnosti podle zákona o obecné bezpečnosti výrobků.“<sup>4</sup>*

c) *Zákon č. 65/ 2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek*

*„Návykovou látkou se rozumí alkohol, tabák, omamné a psychotropní látky a jiné látky s psychoaktivními účinky, jejichž užívání může vést nebo se podílet na vzniku a rozvoji duševních poruch a poruch chování.“<sup>5</sup>*

---

<sup>4</sup> § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

<sup>5</sup> § 2 písm. a) zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění pozdějších předpisů

### 3. Drogy (pojem, základní členění, některé vybrané látky)

#### 3.1. Pojem

Pro pojem droga jako takový nenalezneme jedinou definici. Pojem se v čase vyvíjel a jeho původní význam znamenal „*sušené nebo jinak konzervované orgány rostlin, živočichů, sloužící jako léčiva*“<sup>6</sup>. V roce 1969 byla zveřejněna definice pojmu Světovou zdravotnickou organizací (WHO), která vymezuje pojem droga jako „*jakákoliv látka, která, je-li vpravena do živého organismu, může pozměnit jednu nebo více jeho funkcí*“<sup>7</sup>. Tato definice je však dle mého názoru pojatá příliš ze široka, proto bych se spíše přikláběla k definici Jiřího Presla, který je odborníkem na drogovou problematiku. Podle Jiřího Presla lze jako drogu „*chápat každou látku, ať už přírodní nebo syntetickou, která splňuje dva základní požadavky*“:

1. *má tzv. psychotropní účinek, tj. ovlivňuje určitým způsobem naše prožívání okolní reality, mění naše „vnitřní naladění“ – zkrátka působí na psychiku,*
2. *může vyvolat závislost: má tedy tzv. „závislostní potenciál“; ten je u různých drog různě vyjádřen a může být menší nebo větší, ale přítomen je vždy“*<sup>8</sup>.

#### 3.2. Základní členění

Drogy můžeme dělit podle několika kritérií. Těmito kritérii jsou: postoj společnosti k droze, riziko drogy pro uživatele, riziko vzniku závislosti a působení drogy na psychiku.

##### 3.2.1. Podle postoje společnosti k droze

Podle postoje společnosti k droze dělíme drogy na legální a nelegální. Jedná se o jedno z nejrozšířenějších dělení. Legální drogy jsou takové drogy, které

---

<sup>6</sup>ZÁBRANSKÝ, Tomáš. *Drogová epidemiologie*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2003, s. 14. ISBN 80-244-0709-4.

<sup>7</sup>ZÁBRANSKÝ, Tomáš. *Drogová epidemiologie*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2003, s. 14. ISBN 80-244-0709-4.

<sup>8</sup>PRESL, Jiří. In: *Drogová závislost: Může být ohroženo i Vaše dítě?*. Praha: Maxdorf, 1994, s. 9. Medica. ISBN 80-85800-18-7.

jsou volně přístupné, nebo jsou přístupné s určitým omezením stanoveným podmínkami, kterými může být například věk uživatele. Tyto drogy jsou společností tolerovány, nicméně to neznamená, že nejsou pro uživatele škodlivé. Do skupiny legálních drog patří například nikotin, alkohol, ale i kofein.

Drogy nelegální jsou takové drogy, které nejsou společností tolerovány a jejich výroba, distribuce, prodej i držení jsou zákonem zakázané. O které látky konkrétně jde, definuje zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách. Mezi nelegální drogy patří například konopné drogy, heroin nebo extáze.

### **3.2.2. Podle rizika drogy pro uživatele**

Podle rizika drogy pro uživatele dělíme drogy na měkké a tvrdé. Obecně jsou pak za méně nebezpečné považovány drogy měkké. Tyto drogy méně poškozují uživatelův organismus, je zde menší pravděpodobnost vzniku závislosti a jsou to drogy, které jsou společností spíše akceptovány. Patří sem například tabák nebo konopné drogy.

Co se týče drog tvrdých, ty bývají spojené s větším rizikem pro uživatelův organismus, vyznačují se větší pravděpodobností vzniku závislosti. Při jejich užívání, může dojít k předávkování v takové míře, že uživateli způsobí smrt. Do této skupiny se řadí například heroin nebo pervitin.

### **3.2.3. Podle rizika vzniku závislosti**

Dle rizika vzniku závislosti drogy dělíme na drogy s mírným rizikem vzniku závislosti a na drogy s vysokým rizikem vzniku závislosti. Problematické jsou především drogy s vysokým rizikem vzniku závislosti, která může nastat již po prvním užití drogy. U uživatele se postupně zvyšuje tolerance k účinkům drogy, z toho důvodu navyšuje její dávkování, přičemž opět může dojít až k předávkování, které uživateli přivodí smrt.

### **3.2.4. Podle působení drogy na psychiku**

Podle působení drogy na psychiku zdravého člověka se drogy dělí do tří kategorií. Těmi jsou látky tlumivé, látky povzbuzující a látky halucinogenní. Látky tlumivé, jsou takové látky, které způsobují uklidnění organismu uživatele,



jeho uvolnění a celkové zpomalení. Obvykle jsou to látky s vysokým rizikem vzniku závislosti. Řadí se sem například morfin, ale i některé léčiva jako hypnotika nebo anxiolytika.

Látky povzbuzující jsou opakem látek tlumivých. Tyto látky naopak povzbudí centrální nervovou soustavu uživatele. Uživatel nepocítuje pocit únavy, ten je potlačen působením látky, a naopak se u něho dostavuje pocit fyzické i duševní síly. Mezi tyto látky patří například kokain, ale i hojně užívaný kofein.

Poslední jsou látky halucinogenní. Jsou to takové látky, které výrazně ovlivňují psychický stav uživatele. Navozují mu nereálné představy, uživatel vnímá realitu intenzivněji nebo prožívá zrakové či sluchové halucinace. Z halucinogenních látek lze uvést například LSD nebo lysohlávky.

### **3.3. Některé vybrané látky – jejich objevení, účinky, využití**

#### **3.3.1. Konopné drogy**

Jedná se drogy pocházející z rostliny konopí. Jde o jednu z nejstarších lidstvu známou látku. Původem je rostlina pravděpodobně z Asie. Postupně se začalo konopí šířit do celého světa. V současné době je konopí nejtypičtější užívaná rekreační droga, a to nejen v ČR, ale i ve světě. Po alkoholu a tabáku jde tak o nejrozšířenější drogu.

Podle procentuálního zastoupení jednotlivých složek má konopí buď tlumivý, nebo povzbuzující účinek. V případě účinku tlumivého, je uživateli navozen pocit klidu. Metabolismus uživatele je utlumen. Takové konopí se v minulosti užívalo jako lék na bolest, kašel či nespavost. Naopak konopí s převažující povzbuzující složkou, v uživateli nabudí pocit duševní i fyzické síly. Uživatel nepocítuje únavu a je velice roztržitý.

Konopné drogy se řadí mezi drogy měkké, a tudíž společností spíše tolerované. Ač jsou zdraví škodlivé, obvykle nezpůsobují uživateli halucinace. Co se týče úmrtnosti, nebyl doposud zaznamenán žádný případ, kdy by se uživatel konopné drogy předávkoval v takové míře, že by si přivodil smrt.

### 3.3.2. Heroin

Heroin byl poprvé uveden na trh německou firmou Bayer v roce 1898 jako lék, který se užíval především proti kašli. Jedná se o látku syntetickou, tj. uměle vytvářenou. Patří do skupiny opiátových drog. Řadí se mezi drogy, u nichž je vysoké riziko vzniku závislosti, s ohledem na složení, které není vždy ve stejné koncentraci, je dokonce považován za nejnávykovější a také zdravotně nejškodlivější látku pro uživatele.

*„V České republice bylo již od sedmdesátých let značně rozšířeno zneužívání medikamentů, obsahujících opiáty, a to jak samostatně, tak v kombinaci s alkoholem a/nebo s jinými drogami (pervitinem). Značného rozšíření dosáhlo též zneužívání tzv. braunu – směsi opiátů po domácímu vyráběné z dostupných léčiv. Medikamenty i braun byly mezi lety 1993-1997 vytlačeny importovaným heroinem především z Prahy a Severních Čech; mezi lety 1999 a 2001 se heroin rozšířil do všech zbylých oblastí ČR, kde se postupně dostává co do dostupnosti na roveň donedávna jednoznačně dominujícího pervitinu.“<sup>9</sup>*

Heroin představuje značným problémem i v dnešní době, kdy Policie ČR sleduje několik zásadních tras, ze kterých je do České republiky heroin dodáván. Přesto však je jako droga ve společnosti rozšířen.

Oproti drogám konopným je u heroinu problém poměrně velké úmrtnosti jeho uživatelů v důsledku předávkování, a to ať již úmyslným či neúmyslným předávkováním. Jedná se o jednu z nejnebezpečnějších drog, jejíž předávkování či kombinace s alkoholem, je pro uživatele obvykle fatální.

---

<sup>9</sup>ZÁBRANSKÝ, Tomáš. *Drogová epidemiologie*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2003, s. 77. ISBN 80-244-0709-4

## 4. Drogová kriminalita ČR

Tato kapitola je zaměřena na vývoj drogové kriminality a na současný stav, pro jehož vykreslení budou použity statistické údaje nejen o drogových trestných činech, ale i o jejich pachatelích s reakcí justice na pachatele drogových trestných činů.

### 4.1. Historie

Ačkoliv zneužívání drog nebylo ani v českých zemích ničím neobvyklým, dá se o drogovém problému hovořit až v době první světové války, kdy začalo docházet k celosvětové směně látek především tlumivých. Tyto látky tišily bolest způsobenou zraněním, ale též byly používány k odbourání strachu. Šlo tak především o reakci na společenské a sociální poměry, které v dané době přetrvávali.

Příval drog se utlumil v období komunistické totality v letech 1948 až 1989. V důsledku uzavření hranic byl dovoz drog do Československé socialistické republiky (ČSSR) značně znesnadněn. Dalším problémem byla měna ČSSR, která byla nekonvertibilní s jinou měnou, a tím došlo k nemožnosti obchodu drogy za finanční prostředky. Šlo tak výhradně o domácí produkci drog. Celosvětový drogový boom se ČSSR vyhnul, přestože byly produkovány některé drogy v rámci farmaceutického průmyslu, nedocházelo k jejich masivnímu zneužívání. „V roce 1973 bylo na celém území ČSSR evidováno 119 nealkoholových toxikomanů, v roce 1989 již 6814 osob“<sup>10</sup>.

Obrovský nárůst problémů spojených s drogovými trestnými činy přišel po pádu komunistického režimu v listopadu roku 1989. Došlo k otevření hranic a tím byl usnadněn dovoz drog na území České republiky. Česká republika se stala tranzitním územím v rámci mezinárodní distribuce drog. Největší rozmach pak zažil heroin, který vytlačil do té doby nejčastěji zneužívané opium. Nicméně drogy celkově se stávají dostupnějším zbožím.

*„Vývoj drogové kriminality ve smyslu počtu policíí zjištěných drogových trestných činů od roku 1990 lze rozdělit do čtyř pomyslných etap. První*

---

<sup>10</sup>VÁLKOVÁ, Helena, Josef KUCHTA a Jana HULMÁKOVÁ. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-732-3.

*zahrnovala devadesátá léta a byla charakteristická setrvalým a zřetelným nárůstem míry drogové kriminality (ale i ostatních kriminálních ukazatelů). Kromě nepochybně rostoucí míry užívání a distribuce drog na našem území k tomuto trendu přispěla i skutečnost, že drogová problematika na sebe začala poutat stále větší pozornost, a to i ze strany orgánů činných v trestním řízení, které se ovšem s fenoménem drogové kriminality (jež se objevila v dosud neznámých formách a intenzitě) teprve učily pracovat. V roce 1999 tento nárůst dosáhl vrcholu a následoval zřetelný celkový pokles míry registrované drogové kriminality až do roku 2004, s jedinou výjimkou mírného meziročního nárůstu v roce 2002. Období mezi lety 2005 a 2010 lze z hlediska registrované drogové kriminality charakterizovat jako období stagnace s pozvolným nárůstem od roku 2007. Od roku 2010 sledujeme prudký nárůst registrované drogové kriminality, výrazný zejména mezi lety 2010 a 2011, resp. 2012 a 2013, kdy meziroční nárůst činil 21 %, resp. 27 %. Celkově se mezi lety 2010 a 2014 zvýšil počet registrovaných drogových činů o tři čtvrtiny (76 %).“<sup>11</sup>*

Od roku 2014 se markantně zvedlo zneužívání látek marihuany a hašiše. Došlo k vytlačení heroinu, který byl nahrazen větší spotřebou pervitinu. Též došlo k nárůstu spotřeby tzv. tanečních drog, mezi které patří LSD, extáze či kokain.

Ze statistik dále vyplývá, že nejfrekventovanějším drogovým trestným činem v rozmezí od roku 1990 do roku 2014 je nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami dle ustanovení § 283 současného trestního zákoníku. Jde především o distribuci omamných a psychotropních látek. Druhým nejčastějším drogovým činem ve stejném období je přechovávání drog pro vlastní potřebu dle ustanovení § 284 současného trestního zákoníku. Postupně dochází ke zvýšení četnosti trestných činů pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku dle ustanovení § 285 současného trestního zákoníku, a výroby a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky dle ustanovení § 286 současného trestního zákoníku.

Co se týče objasněnosti drogových trestných činů, je dlouhodobě poměrně vysoká. „Od roku 2007 se objasněnost drogové kriminality pohybuje mezi 80 %

---

<sup>11</sup>ZEMAN, Petr, Michaela ŠTEFUNKOVÁ a Ivana TRÁVNÍČKOVÁ. *Drogová kriminalita a trestní zákoník*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015. Studie (Institut pro kriminologii a sociální prevenci). ISBN 978-80-7338-151-6.

a 90 %, v letech předešlých přesahovala 90 %“<sup>12</sup>. Často se jedná především o recidivisty. V roce 2014 pak „pachatelé trestných činů spáchaných v souvislosti s pervitinem a konopnými látkami tvoří více než 90 % všech pachatelů drogové kriminality“<sup>13</sup>.

## 4.2. Současnost

Pro klasifikaci současné situace je klíčový koncepční dokument vlády ČR, kterým je Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019-2027.

„V ČR se počet osob, které jsou v riziku vzniku závislosti, a jsou tak potenciálními nositeli společenských, zdravotních, sociálních problémů na úrovni jednotlivce i společnosti odhaduje v současnosti následovně (tyto skupiny se do značné míry překrývají):

- 2 mil. denních kuřáků,
- 1,6 mil. uživatelů alkoholu v riziku (denních konzumentů alkoholu je cca 600 tis., denních konzumentů vysokých dávek cca 100 tis.),
- 900 tis. osob zneužívající sedativa a hypnotika,
- 125 tis. uživatelů konopí v riziku,
- 80-120 tis. patologických hráčů,
- 45 tis. injekčních uživatelů pervitinu a opioidů.“<sup>14</sup>

Z výše uvedených hodnot je jednoznačné, že největší problematiku v nelegálních látkách představují konopné drogy. To je částečně způsobeno i postojem společnosti ke konopí, která ji vnímá jako měkkou drogu. Zvýšená tolerance k této droze, pak způsobuje její větší rozšíření ve společnosti. Dalším důvodem, je také rozšířenost tzv. CBDmatů. Tyto automaty se nacházejí na veřejných prostranstvích a nabízí látky ze skupiny kanabinoidů, přičemž není nikterak zajištěna věková hranice prodeje těchto látek. Zkušenost s touto drogou tak roste i mezi dětmi a mladistvými.

---

<sup>12</sup>ZEMAN, Petr, Michaela ŠTEFUNKOVÁ a Ivana TRÁVNÍČKOVÁ. *Drogová kriminalita a trestní zákoník*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015. Studie (Institut pro kriminologii a sociální prevenci). ISBN 978-80-7338-151-6.

<sup>13</sup>ZEMAN, Petr, Michaela ŠTEFUNKOVÁ a Ivana TRÁVNÍČKOVÁ. *Drogová kriminalita a trestní zákoník*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015. Studie (Institut pro kriminologii a sociální prevenci). ISBN 978-80-7338-151-6.

<sup>14</sup>Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019-2027. Praha: Úřad vlády České republiky, 2019. Koordinace. ISBN 978-80-7440-231-9.

Česká republika dlouhodobě bojuje se zvyšujícím trendem užívání pervitinu. Nicméně problémové užívání pervitinu i opioidů v ČR nepřesahuje evropský průměr.

*„V r. 2017 bylo ze soudně lékařských oddělení hlášeno celkem 42 případů smrtelných předávkování některou z nelegálních drog nebo těkavými látkami, dále 128 úmrtí pod jejich vlivem (zejména v důsledku nehod a sebevražd). Aktuálně je pozorován nárůst úmrtí v souvislosti s opioidy (fentanyl, morfin a kodeinové deriváty).“<sup>15</sup> Z těchto hodnot pak vyplývá, že Česká republika, je v mezinárodním kontextu, z hlediska úmrtí v důsledku požití nelegální látky na velmi nízké úrovni.*

V souvislosti s protidrogovou politikou roste dostupnost a kvalita preventivních programů, a to od primární prevence až po programy terciární prevence. Dále došlo též rozšíření možností v oblasti poradenství, léčby a následné péče a sociální integrace jedince vyléčeného ze závislosti.

*„Nejvyšší podíl trestných činů v roce 2020 představovala drogová kriminalita spojená s metamfetaminem a konopnými látkami, kdy je stále patrná trvalá orientace vymáhání práva na snižování nabídky nelegálních drog v ČR, zejména v úrovni výroby, distribuce dovozu a vývozu nelegálních drog.“<sup>16</sup> Přičemž od roku 2010 mezi tyto trestné činy nepatří přechovávání konopí pro vlastní potřebu. Rizikovějším je však především metamfetamin, nebo též jinak znám jako pervitin, který se řadí mezi drogy tvrdé. V současné době se v České republice nejčastěji vyskytuje pervitin pocházející z mexických laboratoří. Významná množství pervitinu jsou také zachycená z oblasti Asie či Íránu.*

*„Vyhlášení nouzového stavu v roce 2020 nemělo zásadní dopad na plošné změny trendů v oblasti drogové trestné činnosti, dílčí vliv se projevil v oblasti uzavřených distribučních prostředí a u sekundární drogové kriminality. Případné zhoršení dostupnosti a kvality některých drog, nárůst jejich cen nebo snížení poptávky po některých látkách mělo jen lokální a časově omezený charakter. Obchod s omamnými a psychotropními látkami se však více stáhl z veřejného prostoru do ústraní nebo do kyberprostoru. K významnému poklesu došlo v oblasti zneužívání drog v prostředí taneční zábavy a nočních klubů z důvodu vyhlášených mimořádných opatření a významného poklesu zahraničních*

---

<sup>15</sup>Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019-2027. Praha: Úřad vlády České republiky, 2019. Koordinace. ISBN 978-80-7440-231-9.

<sup>16</sup>Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2020 (ve srovnání s rokem 2019), vydané MVČR

*turistů.*<sup>17</sup> Došlo tak k přesunu obchodu do soukromých zpráv mezi distributorem a zákazníkem, a především pak na tzv. darknety.

V současné době byl také zaznamenán nárůst samotné výroby drogy přímo v České republice. V rámci protidrogové politiky tak bylo třeba učinit kroky směřující k větší kontrole látek prekursorů a dále vybavení a přístrojů pro výrobu drog.

*„Podle oficiální statistiky Policie ČR ESSK bylo v roce 2020 na úseku drogové kriminality (§ 283, 284, 285, 286, 287, 288) registrováno 4 232 (-643) trestných činů, za které bylo stíháno 3 899 (-559) osob.“*<sup>18</sup> Drogové trestné činy v současnosti tvoří značnou část kriminality v České republice. Je tak rozhodně třeba drogovým trestným činům věnovat pozornost ve snaze jim zabránit.

Oproti roku 2020 došlo v roce 2022 k mírnému poklesu. Celkem bylo registrováno 4200 skutků z oblasti drogové kriminality, přičemž objasnit se podařilo 3284 skutků. Objasněnost je tak téměř 80 % z celkového množství registrovaných skutků z oblasti drogové trestné činnosti. Enormní množství drogových trestných činů bylo zaznamenáno na území Prahy. Šlo konkrétně o 809 skutků z celkového množství 4200 skutků.<sup>19</sup>

---

<sup>17</sup>Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2020 (ve srovnání s rokem 2019), vydané MVČR

<sup>18</sup>Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2020 (ve srovnání s rokem 2019), vydané MVČR

<sup>19</sup> Vývoj registrované kriminality v roce 2022 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/vyvoj-registrovane-kriminality-v-roce-2022.aspx>

## 5. Porovnání drogové kriminality s Kolumbií

Pro srovnání drogové kriminality jsem vybrala zemi s vysokou mírou drogové kriminality ležící v Jižní Americe, mající celosvětový dopad na drogovou kriminalitu. Rozloha Kolumbie, je zhruba čtrnáctkrát větší než, rozloha České republiky, ale populace v Kolumbii je jen zhruba pětkrát vyšší než v České republice. Česká republika, se stejně jako jiné země, potýká s problémem drogové kriminality, nicméně se jí daří drogovou kriminalitu odhalovat a následně trestat, což vede k prevenci páčání další drogové kriminality. V Kolumbii je však situace zásadně jiná.

Je třeba zohlednit historiko-sociální pozadí Kolumbie. Původní obyvatelé Kolumbie byli již v roce 1514 kolonizováni Španěly. Zhruba od konce 18. století začala v Kolumbii sílit povstání proti kolonizujícím Španělům. Španělé v těchto povstáních byli poraženi a Kolumbie se tak vymanila z jejich nadvlády. Nicméně to byl pouhý začátek krvavých nepokojů v Kolumbii, které koncem 19. století vyústili v občanskou válku mezi levicovými stranami (Revoluční ozbrojené síly Kolumbie a Národní osvobozená armáda) a pravicovou stranou (Spojená sebeobrana Kolumbie). Mezi oběti však patřili také civilisté.

V tomto sociálním klimatu, bylo náročné udržet alespoň základní životní podmínky. Obyvatelé tak využili příznivých podnebních podmínek pro pěstování rostliny koky a začali s drogou obchodovat, aby tak získali potřebné finanční prostředky. Začátkem 80. let 20. století se začal utvářet první Kolumbijský drogový kartel, známý jako Medelínský kartel. I v dnešní době se odhaduje, že šlo o jednu z nejvlivnějších zločineckých organizací na světě. Pravděpodobně nejznámějším vůdcem kartelu byl Pablo Escobar, který je dodnes považován za nejznámějšího zločince na světě. Z dalších významných vůdců Medelínského kartelu lze však uvést například Carlose Lehdera či Gonzala Rodríguez Gacha.

Drogová kriminalita v Kolumbii vzkvétala především z toho důvodu, že finanční výnosy z drogové činnosti, byly využity též na výstavbu chudinských čtvrtí či rekonstrukci některých domů. Společnost tak neměla zájem podílet se na likvidaci kartelu. Rozšířená byla též korupce orgánů činných v trestním řízení, především pak policejních orgánů.

Koncem 80. let již byla situace neúnosná a Kolumbijská vláda vyhlásila otevřenou válku Medelínskému kartelu. Docházelo nejen ke konfiskaci drogy, dopravních prostředků a zbraní, ale také častěji k ozbrojeným konfliktům mezi



členy kartelu a vládními svěřenci. Vůdci kartelu uprchly ze země a snažili se s Kolumbijskou vládou vyjednat podmínky jejich nestíhání za páchanou drogovou trestnou činnost. Kolumbijská vláda obdržela návrh, na zaplacení státního dluhu, který se tou dobou pohyboval okolo třinácti miliard amerických dolarů. Vláda však tento návrh odmítla. V zemi tak opět došlo k několika úkladným vraždám státníků a jinak vysoko postavených osob. Reakcí na to, však byli agresivnější útoky proti kartelu, který byl nakonec postupně zničen.

Problematiku drogové kriminality to však nevyřešilo, ba naopak. V době otevřeného konfliktu Medelínského kartelu s vládou, se v Kolumbii začal formovat další kartel. Ten se nazýval Calijský kartel a koncem 80. let 20. století pod vedením bratří Rodriguez-Orejuelových zajistil další nárůst drogové kriminality v Kolumbii. Ani dopadení vůdců Calijského kartelu, však nevedlo ke snížení drogové kriminality, a s tím spojené i další kriminality v Kolumbii, neboť jde stále o velice výdělečnou činnost.

V současné době v Kolumbii operuje kartel Klan, ze světových statistik vyplývá, že ovládá zhruba jednu třetinu celosvětového obchodu s kokainem. Vůdce tohoto kartelu, známého pod přezdívkou Otoniel, zadrželi kolumbijské úřady v říjnu roku 2021, poté byl v květnu 2022 vydán do USA. To však způsobilo řadu protestů členů kartelu Klan, jež probíhají v ulicích Kolumbie.

V souvislosti s drogovými kartely je v Kolumbii evidováno na desítky vražd denně. Dále pak několik stovek případů pokusů o vraždu, ublížení na zdraví. Běžně se lze v Kolumbii setkat se zneužíváním drogy, a to i mezi dětmi. Násilná trestná činnost se stala v Kolumbii součástí každodenního života.

Oproti Kolumbii nevznikají v České republice drogové kartely, nicméně se také v České republice jedná o organizovaný zločin. Zločinecké skupiny nejsou takového rozsahu a nemají tak velký dosah jako právě v Kolumbii. V České republice nepanují vhodné podmínky pro pěstování rostlin, které obsahují psychotropní či návykové množství ve větším rozsahu. Je zaznamenáno minimální množství pěstíren, a to převážně konopí. Vše se v České republice na rozdíl od Kolumbie odvíjí od syntetické výroby drog.

I s ohledem na rozlohu zemí a množství populace, je v České republice oproti Kolumbii, jen zanedbatelné množství násilných trestných činů souvisejících s drogovou trestnou činností. Zřídka se stává, že by drogová trestná činnost zasáhla do životů civilistů. Co se týká civilistů v Kolumbii, je nesnadné rozlišit, jestli jde o civilisty nebo členy kartelu. Drogové organizace v Kolumbii jsou

natolik rozsáhlé, že je do drogové trestné činnosti zapojena více než polovina obyvatel.

Kriminalita obecně v Kolumbii je oproti České republice významně větší. V Kolumbii existují konkrétně vymezené oblasti, kde je riziko vyšší a zároveň jsou považované za nebezpečné lokality. Jedná se především o pohraniční oblasti a části některých větších měst, jako je například hlavní město Bogota či již zmíněný Medellín nebo Cali. S kriminální činností v Kolumbii jsou spojovány skupiny zvané BACRIM. Název je dovozován ze španělského „*bandas criminales*“. Jde o ozbrojené skupiny, specializující se nejen na obchod s drogami, ale i na jinou trestnou činnost, jako například krádeže, přepadení či únos cizinců a další.

Kolumbie, a především pak její hlavní město, je za posledních několik desítek let místem, kde na každodenní bázi dochází ke střetu zločineckých organizací či gangů, a to nejen s policejními orgány, ale i mezi organizacemi či gangy navzájem.

V České republice je zločinecký gang spíše raritní jev. Asi nejznámějším gangem působícím na území České republiky byl tzv. Berdychův gang, který byl aktivní v 90. letech 20. století. David Berdych působil v baru Discoland Sylvia jako vyhazovač, a právě Discoland v Praze byl centrem kriminální činnosti gangu. Zmíněná zločinecká organizace se nespécializovala pouze na drogovou trestnou činnost, ale šlo o rozsáhlou násilnou i majetkovou trestnou činnost s mezinárodním dosahem. Po odhalení a zničení Berdychova gangu, bylo na území České republiky zaznamenáno několik zločineckých organizací. Šlo však vždy o menší gangy operující především na území Prahy bez dalšího většího dosahu. Lze tak jistě zhodnotit, že v případě Kolumbie, jde o rozsáhlejší a daleko organizovanější trestnou činnost, a to nejen na poli drogové kriminality.

V důsledku menšího množství korupce vůči státním orgánům, v České republice dochází častěji k represí trestního jednání. Dochází tím k prevenci páchání další trestné činnosti, ať už na základě toho, že je zajištěno, aby pachatel upustil od dalšího páchání trestné činnosti, tak zároveň na základě toho, že jiná osoba je odrazena od páchání trestné činnosti.

V případě, že by v zemi nedocházelo k represím za jednání zákonem zakázané a stát by si tak mocensky nevynutil dodržování pravidel, stanovených zákonem, došlo by k celkovému potlačení zákonných pravidel a ve společnosti by zavládl chaos.

## 6. Právní rámec – drogy a trestní právo

### 6.1. Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek

Předmět zákona je vymezen v § 1 jako „opatření k ochraně před škodami působenými užíváním návykových látek a působnost správních úřadů a dalších územních samosprávných celků při přijímání a provádění opatření dle tohoto zákona“<sup>20</sup>. V § 2 jsou zákonem vymezené některé pojmy. Opatření zákona se nejvýznamněji dotýkají tabákových výrobků (§ 2 písm. b) zákona), kuřáckých pomůcek (§ 2 písm. c) zákona), bylinných výrobků určených ke kouření (§ 2 písm. d) zákona), elektronických cigaret (§ 2 odst. e) zákona) a alkoholických nápojů (§ 2 písm. f) zákona). Vyjma uvedených pojmů též vymezuje pojem návykové látky, a to odlišně nejen od zák. č. 167/1998 Sb., o návykových látkách, ale též od zák. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (dále jen „**trestní zákoník**“). Ochrana dle uvedeného zákona je uskutečňována prostřednictvím příkazů, omezení či zákazů.

V první řadě se zákon zabývá opatřeními proti škodlivým účinkům tabákových výrobků, kuřáckých pomůcek, bylinných výrobků určených ke kouření a elektronických cigaret. Je vymezen obecný zákaz prodeje uvedených výrobků mimo prodejnu specializovanou na prodej tohoto zboží, dále specifitěji jsou vymezená konkrétní jednotlivá místa, kde by prodej tohoto zboží ohrožoval veřejný zájem, např. ve škole a školském zařízení. Zákon dále vymezuje podmínku prodeje jednotlivým osobám. Platí zde zákaz prodeje uvedených výrobků osobám mladších 18 let, přičemž prodejci je za tímto účelem stanoveno oprávnění ověřovat tuto skutečnost, respektive jde povinnost prodejce. Prodejce je zároveň povinen na tuto skutečnost spotřebitele upozornit prostřednictvím zjevně viditelného textu v českém jazyce. Důležité je zmínit i zákaz výroby napodobující tabákové výrobky a kuřácké pomůcky.

Mezi další omezení prodeje uvedených výrobků patří například i zákaz prodeje výrobků na dálku, jestliže by nebylo prokazatelně možné zamezit prodeji výrobků osobám mladších 18 let. Nelze tak například využívat službu samoobslužných výdejních boxů.

---

<sup>20</sup> Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění pozdějších předpisů

Zákon též stanovuje vnitřní a vnější prostory se zákazem kouření. Jedná se jak o vnitřní, tak i vnější prostory. Z vnitřních prostor lze uvést například dopravní prostředek, vnitřní prostor všech typů sportovišť nebo vnitřní zábavný prostor, jako je kino, divadlo, výstavní a koncertní síň a sportovní hala. Z vnějších prostor se jedná zejména o nástupiště veřejné dopravy či tranzitní prostor mezinárodního letiště. Prostory se zákazem kouření se zpravidla označují grafickou značkou. Výjimkou z tohoto zákazu je stavebně oddělený prostor vyhrazený ke kouření, ten musí splňovat zákonné požadavky a být označen grafickou značkou.

Další omezení zákon stanovuje pro dostupnost alkoholických nápojů. Stejně jako u tabákových výrobků, kuřáckých pomůcek, bylinných výrobků určených ke kouření a elektronických cigaret i pro alkoholické nápoje jsou stanoveny podmínky a omezení prodeje. Zákon vymezuje místa, kde alkoholické nápoje prodávat lze a kde naopak nikoli, dále obdobně stanovuje zákaz prodeje alkoholického nápoje osobám mladších 18 let a s tím související zákaz prodeje alkoholických nápojů prostřednictvím automatů, či dálkově jestliže nemůže být jednoznačně zajištěno, že se alkoholický nápoj neprodává osobám mladších 18 let. Prodejce je opět povinen umístit informaci o této skutečnosti prostřednictvím zjevně viditelného textu v českém jazyce.

Oproti tabákovým výrobkům, kuřáckých pomůcek, bylinných výrobků určených ke kouření a elektronických cigaret je stanoven specifický zákaz prodeje alkoholického nápoje „osobě zjevně ovlivněné alkoholem nebo jinou návykovou látkou“<sup>21</sup>. Zákon sice předpokládá možnost vyšetření na přítomnost alkoholu a jiných návykových látek, nicméně nestanoví žádnou pravomoc k prokázání či zjištění takové skutečnosti prodávajícím. Jedná v praxi o ne zcela využitelný zákaz. V § 19 je stanoven obecný zákaz požívat alkoholické nápoje a jiné návykové látky osobě „*kteřá vykonává činnost, při níž by mohla ohrozit život nebo zdraví jiné osoby nebo poškodit majetek, nebo ve vztahu k níž jiný právní předpis stanoví zákaz požívat alkohol nebo užívat jiné návykové látky, nesmí požívat alkoholické nápoje nebo užívat jiné návykové látky při výkonu této činnosti nebo před jejím vykonáváním*“<sup>22</sup>. Osobou oprávněnou vyzvat k podrobení se orientačního nebo odborného lékařského vyšetření je mimo jiné dle § 21 příslušník Policie ČR. Povinná osoba je vyzvána nejprve k orientačnímu

---

<sup>21</sup>Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění pozdějších předpisů

<sup>22</sup>Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění pozdějších předpisů

vyšetření, a jestliže odmítne toto vyšetření nebo nelze vyšetření provést, provede se odborné lékařské vyšetření. Jestliže však osoba povinná odmítne i odborné lékařské vyšetření, hledí se na ní, jako by pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky byla.

Další opatření k omezení užívání návykových látek dle tohoto zákona, může provést územní samosprávný celek v samostatné působnosti. Přičemž však platí, že obecně závazná vyhláška nesmí být v rozporu se zákonem.

Hlava VII zákona se věnuje protidrogové politice. Protidrogovou politiku dle zákona provádí vláda na národní úrovni a „za tímto účelem vláda přijímá nejméně jednou za 10 let Národní strategii protidrogové politiky, v níž stanoví cíle a opatření směřující ke snížení škod působených návykovými látkami a návykovým chování“<sup>23</sup>. Dokument obsahuje aktuální statistiky, vyhodnocení úspěšnosti některých opatření, případné stanovení dalších opatření. V rámci dokumentu jsou vymezeny i cíle stanovené ke snížení drogové kriminality. Na zajištění stanovených opatření v Národní strategii protidrogové kriminality se podílejí vláda a ministerstva.

Zákon dále stanovuje přestupky vyplývající z porušení ustanovení v zákoně a správní tresty za jednotlivé přestupky. Správními tresty, dle tohoto zákona, jsou především pokuty relativně určité, nicméně za splnění zákonných podmínek, lze uložit i propadnutí tabákových výrobků, bylinných výrobků určených ke kouření a lihovin.

## **6.2. Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů**

Zákon představuje implementaci směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 98/34/ES ze dne 22. června 1998. Předmět zákona je vymezen v § 1 tak, že jednak upravuje zacházení s návykovými látkami, jejich vývoz dovoz a tranzitní operace s nimi. Dále upravuje „zacházení s přípravky obsahujícími návykovou látku, s přípravky obsahující návykovou látku a uvedenou látku kategorie I podle přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího prekursorů drog (dále jen „uvedená látka kategorie I“) a léčivými přípravky obsahujícími uvedenou

---

<sup>23</sup>Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění pozdějších předpisů

*látku kategorie 1, jejich vývoz, dovoz a tranzitní operace s nimi*<sup>24</sup>, a dále upravuje *„přestování máku, konopí, koky a vývoz, dovoz a zneškodňování makoviny*<sup>25</sup>.

Dle ustanovení § 4 zákona je *„k zacházení s návykovými látkami a přípravky třeba povolení k zacházení, nestanoví-li tento zákon dále jinak*<sup>26</sup>. Zákon stanoví konkrétní výjimky, kdy se povolení k zacházení s návykovými látkami nevyžaduje. Jedná se například o dopravu návykových látek a přípravků osobě, která je k zacházení s takovými látkami oprávněna, nebo též činnost státních orgánů v rámci jejich působnosti (např. Celní správa ČR při plnění svých úkolů).

Povolení dle tohoto zákona vydává Ministerstvo zdravotnictví na základě žádosti a při splnění všech zákonných podmínek. V povolení může být omezen objem návykové látky. Povolení se vydává na dobu určitou, nejvýše pak na dobu 5 let. Vydané povolení k zacházení je v zásadě nepřevoditelné.

V případě, že je v povolení stanoven maximální objem, nesmí držitel povolení takový objem při zacházení s návykovými látkami překročit. Pokud by povolené množství překročil, jednalo by se o trestný čin dle ustanovení § 283 trestního zákoníku. Na základě individuálního posouzení se zhodnotí společenská škodlivost protiprávního jednání z hlediska množství látky, které by převyšovalo dané povolení. Pokud by šlo o významné množství návykové látky, posuzoval by se trestný čin jako dokonaný.

Zákon vymezuje, co se rozumí obchodem tak, že *„návykové látky a přípravky mohou být předány nebo prodány pouze osobám, které jsou oprávněny k zacházení s nimi*<sup>27</sup>. Osoba může být oprávněna na základě předpisu vydaného oprávněnou osobou. Oprávněnou osobou k předepsání látky je lékař, který je povinný dodržet zákonem stanovenou formu předpisu. Přípravky a návykové látky, jež nebyly použity v souladu se zákonem, je třeba zneškodnit, aby se zamezilo případnému budoucímu zneužití.

Častým jevem, v této souvislosti, je jednání osoby oprávněné na základě lékařského předpisu, k dispozici s návykovými látkami, kdy osoba nespotřebuje všechny předepsané látky dle pokynů lékaře, přičemž jejich zbytek neodevzdá

---

<sup>24</sup>Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

<sup>25</sup>Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

<sup>26</sup>Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

<sup>27</sup>Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

v souladu se zákonem k zneškodnění, ale nabídne je jiné osobě, která však lékařským předpisem nedisponuje. Takové jednání, ač v dobré víře osoby, která léky nabízí, je společensky škodlivé a je třeba jej posuzovat jako protiprávní jednání. Po individuálním posouzení by se mohlo jednat o trestný čin nedovoleného nakládání s omamnými a psychotropními látkami dle ustanovení § 283 trestního zákoníku nebo o šíření toxikomanie dle ustanovení § 287 trestního zákoníku.

Závažnějším jevem je skutečnost, kdy si osoba opatří látky s úmyslem podat je jinému. Například půjde o jednání rodiče, který *„neoprávněně podával v nezjištěných intervalech a množství, svému nezletilému synovi AAAAA (pseudonym), nar. XY, přesně nezjištěné léky a návykové látky s odůvodněním že slouží na „chytrost a sílu“, nebo „na spaní“, kdy tyto rozdrčené aplikoval nezletilý nazálně, bylo mu po nich nevolno“*<sup>28</sup>. Rodič si tyto látky obstaral nelegálně prostřednictvím internetových stránek. Soud vyhodnotil jednání rodiče jako trestný čin šíření toxikomanie dle ustanovení § 287 trestního zákoníku.

Jako další ochranné opatření zákon stanoví určité konkrétní zákazy v ustanovení § 15 zákona. Kromě manipulace s přípravky a návykovými látkami jde i o zákaz reklamy na přípravky a návykové látky nezaměřené na odbornou veřejnost.

Způsobilost k zacházení s návykovými látkami a přípravky je rozdělena na obecnou, zdravotní a odbornou. Obecnou způsobilostí se rozumí, bezúhonnost fyzické osoby, její způsobilost k právním úkonům a věk přesahující 18 let. Všechny podmínky musí být splněny kumulativně. Zdravotní způsobilost definuje zákon jako *„činnosti, pro které se požaduje povolení k zacházení, ... , a při kterých se přichází do přímého kontaktu s návykovými látkami a přípravky, nesmějí vykonávat fyzické osoby, v jejichž organismu je přítomna návyková látka, pokud se nejedná o přítomnost návykové látky z důvodu lékařem předepsané léčby“*<sup>29</sup>. V poslední řadě je vymezena odborná způsobilost, kdy odpovědnou osobou může být jen ten, kdo absolvoval magisterské studium v jednom z taxativně uvedených studijních oborů dle ustanovení § 19 zákona.

---

<sup>28</sup> Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20.2.2019 č.j. 11Tdo 49/2019-41

<sup>29</sup> Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon speciálně upravuje některá pravidla pro konopí, koku, mák setý a makovinu. Upraveny jsou především podmínky pěstování rostlin a ohlašovací povinnost.

Kontrolu dodržování povinností vyplývajících ze zákona provádějí oprávnění inspektoři. Oprávnění jsou inspektoři, kteří jsou zaměstnanci ministerstva zdravotnictví, Státního ústavu pro kontrolu léčiv, krajů zařazení do krajského úřadu v některých případech a pověření zaměstnanci Veterinárního ústavu. Dále jsou to příslušníci Policie ČR nebo Celní správy ČR.

Zákon též stanovuje přestupky, jichž se může dopustit jak osoba fyzická, tak právnická či osoba fyzická podnikající. Za konkrétní přestupky se stanoví konkrétní správní trest. Správní tresty jsou stanoveny rozdílně pro právnické osoby (fyzické osoby podnikající), a pro osoby fyzické.

*„Dnem 1. července 2022 došlo k novelizaci Nařízení vlády č. 463/2013 Sb., o seznamech návykových látek, ve znění pozdějších předpisů, kdy se podařilo zařadit pod legislativní kontrolu celkem 282 převážně nových psychoaktivních látek.“<sup>30</sup>*

### **6.3. Zákon č. 272/2013 Sb., o prekursorech drog**

Dříve byla právní úprava o prekursorech drog součástí zákona o návykových látkách. K oddělení došlo pro zvýšení přehlednosti a snazší orientaci. Nespornou výhodou je také flexibilita, která vznikla tím, že konkrétní látky považované za prekursory stanovuje ve svém nařízení vláda. Pro rozšíření těchto látek není nutná změna samotného zákona.

Předmět zákona je vymezen v § 1 zákona tak, že upravuje některé povinnosti uvedených fyzických nebo právnických osob či orgánů státní správy. Jedná se především o získání licence či provedení registrace, získání povolení k vývozu či dovozu látek stanovených příslušným nařízením vlády a v neposlední řadě skladování, doprava, obchod a zneškodnění těchto látek. Dále vymezuje působnost správních orgánů a též podmínky a pravidla při provádění kontrolní činnosti. Předmětem zákona jsou i některé konkrétní přestupky a správní tresty za ně.

---

<sup>30</sup> Vývoj registrované kriminality v roce 2022 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/vyvoj-registrovane-kriminality-v-roce-2022.aspx>



#### 6. 4. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

Trestní zákoník je kodexem trestního práva hmotného. Člení se na část obecnou a zvláštní. V obecné části jsou obsaženy především obecné instituty a výkladová ustanovení. Zvláštní část se věnuje jednotlivým trestným činům, včetně stanovení relativně konkrétních trestních sankcí za ně. Trestné činy jsou v trestním zákoníku rozčleněny do jednotlivých hlav dle chráněného zájmu. Jednotlivé hlavy jsou seřazeny dle důležitosti jednotlivých chráněných zájmů. Trestné činy spadající do drogové kriminality spadají do Hlavy VII trestního zákoníku čili trestné činy obecně nebezpečné.

##### 6.4.1. Ustanovení § 283 – Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy

*„Kdo neoprávněně vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, zprostředkuje nebo jinak jinému opatří nebo pro jiného přechovává omamnou nebo psychotropní látku, přípravek obsahující omamnou nebo psychotropní látku, prekursor nebo jed ...“<sup>31</sup>.*

Skutková podstata:

*Objekt* – ochrana společnosti a jednotlivců před možným ohrožením při nekontrolovatelném nakládání s uvedenými látkami prostřednictvím právní regulace.

*Objektivní stránka* – s ohledem na to, že jde o trestný čin ohrožovací, je následkem pouhá možnost ohrožení společnosti či jednotlivce. Trestný čin je dokonán, pokud pachatel alternativně splní jednu z možností chování uvedenou v hypotéze právní normy.

*Subjekt* – může být jak fyzická, tak právnická osoba.

*Subjektivní stránka* – vzhledem k tomu, že se jedná o úmyslný trestný čin, musí psychický stav pachatele této skutečnosti odpovídat. Pachatel musí být srozuměn s tím, že se dopouští trestněprávního jednání, přičemž postačí i laická představa.

Vymezení látky omamné a psychotropní se v tomto případě řídí zákonem č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů. Prekursor je vymezen zákonem č. 272/2013 Sb., o prekursorech drog. Jed je pak

---

<sup>31</sup>Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

vymezen v nařízení vlády č. 467/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů. Zacházení s jednotlivými látkami upravují konkrétní zákony již výše zmíněné.

K jednotlivým pojmům:

*Neoprávněně vyrobí* – jde nejen o průmyslovou výrobu látky, ale jakékoliv její zhotovení. V tomto případě je trestná i výroba pro vlastní potřebu. Co se týče pěstování rostlin, ze kterých je možno určitými procesy získat látky, došlo by pravděpodobně k posouzení ve stádiu pokusu, neboť ještě nedochází k procesu výroby, nicméně pachatel k tomuto procesu jednoznačně směřuje.

*Neoprávněně doveze, vyveze, proveze* – tyto pojmy je třeba vykládat v souvislosti s Jednotnou úmluvou o omamných látkách, dle té se jedná o faktickou dopravu látek z jednoho státu do druhého, ale i přesun látek z jedné části státu do jiné části téhož státu. Jde tak především o úpravu na poli Evropské Unie. Zvláště u prekursorů je třeba rozlišovat povahu jednotlivých tranzitních operací. Dovozem se rozumí dovoz látky do země, vývozem naopak odvoz látky ze země a provezením pak pouhý převoz látky v rámci území země. Ve všech případech je nutné dodržovat všechny zákonné požadavky transportu, ať již mezinárodního nebo vnitrostátního.

*Neoprávněně nabídne, zprostředkuje, prodá* – nabídka může být jednorázová či opakující se. Jde především o psychický postoj osoby uvedenou látku nabídnout, ať již za úplatu či jako dar. Nabídka tak nemusí být výslovně vyřčena, stačí konkludentní návrh. Pro dokonání trestného činu není významná akceptace učiněné nabídky. V případě zprostředkování jde nejen o fyzické zprostředkování samotné omamné nebo psychotropní látky, přípravku obsahujícího omamné či psychotropní látky, prekursoru nebo jedu, ale zprostředkováním kontaktu s osobou, jež takovými látkami disponuje, popřípadě je schopen zprostředkovat jejich dodání. Pojem prodá je pojmem užším, než pojem nabídne. Jde o konkrétní situaci, kdy osoba, jež má v dispozici uvedené látky, nabídne tyto látky k prodeji kupujícímu za předem ujednanou peněžitou odměnu. Kupující nemusí být konečným zákazníkem, může tak uvedené látky dále distribuovat. Soud posuzuje všechny jednotlivé úkony jednotlivě. Jako příklad lze uvést rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci, který trestný čin popsal u obviněného následovně: „*opakovaně neoprávněně předával se zjištěným úmyslem za účelem následné distribuce nebo pro vlastní spotřebu dalším osobám*“

*marihuanu s vědomím, že tato obsahuje psychotropní látku THC, uvedenou v příloze č. 5 zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, zařazenou mezi psychotropní látky v seznamu II podle Úmluvy o psychotropních látkách“<sup>32</sup>. Následně pak uvedl odhadované množství u jednotlivých osob, jimž obžalovaný psychotropní látku předával.*

*Jiné neoprávněné opatření jinému, přechovávání – jiným neoprávněným opatřením jinému se rozumí takové opatření uvedených látek v rozporu se zákonem. Opatřující nesplňuje například podmínku povolení či jinou podmínku uvedenou ve speciálním zákoně. Opatřením uvedené látky pro sebe není trestné, trestným je až přechovávání látek. Přechovávání je jakýkoliv způsob držení takové látky, pachatel nemusí mít látku vždy přímo u sebe, podstatné je, že látka je v jeho moci. Stejně tak se nehledí na délku držení uvedených látek, záleží na úmyslu pachatele látkou disponovat. Přechovávat látku pro sebe není trestné, pokud její množství není větší než malé. Významná je pak nikoli gramáž drženého obsahu, ale množství látky v drženém obsahu. V potaz je tak brána i koncentrace zakázané látky v drženém množství.*

#### **6.4.2. Ustanovení § 284 – Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu**

*„Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu přechovává v množství větším než malém omamnou látku konopí, pryskyřici z konopí nebo psychotropní látku obsahující jakýkoli tetrahydrokanabinol, izomer nebo jeho stereochemickou variantu (THC) ...“<sup>33</sup>.*

Skutková podstata:

*Objekt – obdobně jako u trestného činu dle ustanovení § 283 trestního zákoníku s tím rozdílem, že ustanovení § 284 trestního zákoníku se vztahuje konkrétně na nebezpečí plynoucí z přechovávání konopných produktů. Jedná se tak o privilegovanou skutkovou podstatu. K tomuto oddělení došlo v důsledku větší tolerance společnosti vůči konopným látkám a oproti ustanovení § 283 trestního zákoníku se jedná o trestný čin s nižší společenskou škodlivostí, což lze odvodit od nižší sazby trestu.*

---

<sup>32</sup> Rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 15.4.2011, sp.zn. 1 To 16/2011

<sup>33</sup> Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

*Objektivní stránka* – trestný čin přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu je trestným činem ohrožovacím, z toho důvodu je dokonán již neoprávněným přechováváním látky.

*Subjekt* – může být jak fyzická, tak právnická osoba. „*U fyzické osoby však nemusí jít jen o osobu závislou*“<sup>34</sup>.

*Subjektivní stránka* – stejně jako u předchozího trestného činu jde o úmyslný trestný čin.

Vymezení pojmů konopí a pryskyřice z konopí je uvedeno v zákoně č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů. Tento zákon zároveň stanoví podmínky pěstování, distribuce a přechovávání. Jde o odraz Jednotné úmluvy o návykových látkách do vnitrostátního práva.

K jednotlivým pojmům:

*Neoprávněně přechová* – jedná se jakýkoliv způsob držení pro vlastní potřebu. Stejně jako u trestného činu dle ustanovení § 283 trestního zákoníku, nemusí mít pachatel látku přímo u sebe, postačí, když bude v jeho moci.

*Pro vlastní potřebu* – jde o vymezení osoby, které se ustanovení týká. Tím je přímo konzument uvedených látek. Přechování pro potřebu jiného by bylo třeba posoudit z hlediska ustanovení § 283 trestního zákoníku. Oproti tomuto ustanovení se volí mírnější přístup, a je zde dovoleno přechovávání takového množství, které není větší než malé. „*Množství drogy vymezené jako „větší než malé“ je určeno vztahem mezi údaji ve třetím a pátém sloupci přílohy č. 2 k nařízení vlády č. 467/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů. V případě marihuany je ve třetím sloupci, který stanoví množství větší než malé, uvedeno více než 15 g sušiny. Význam pátého sloupce spočívá v tom, že množství uvedené ve třetím sloupci, tj. více než 15 g sušiny, se považuje za množství větší než malé pouze za předpokladu, pokud zkoumané množství drogy obsahuje nejméně 1,5 g účinné psychotropní látky THC.*“<sup>35</sup>

---

<sup>34</sup> ŠÁMAL, Pavel. Trestní zákoník: komentář. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.

<sup>35</sup> Usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 77/2011-T 140

### 6.4.3. Ustanovení § 285 – Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku

„(1) *Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu pěstuje v množství větším než malém rostlinu konopí, ...*“<sup>36</sup>.

Skutková podstata:

*Objekt* – jedná se o úmyslný trestný čin, který byl do trestního zákoníku zaveden v souvislosti s diferenciací drog držených pro vlastní potřebu, objekt je však totožný s trestnými činy dle ustanovení § 283 a § 284 trestního zákoníku.

*Objektivní stránka* – trestný čin nedovoleného pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku je trestným činem ohroovacím.

*Subjekt* – pachatelem může být kdokoliv, což znamená, že může jít o osobu fyzickou i právnickou.

*Subjektivní stránka* – jde opět o dolůžní trestný čin.

Jde o privilegovanou skutkovou podstatu k ustanovením § 283 a § 284 trestního zákoníku, neboť díky absenci následné distribuce látek jde o trestný čin s nižší společenskou škodlivostí. Z trestnosti jsou tak vyjmuti především experimentální a rekreační uživatelé těchto látek, kteří jsou zpravidla méně problematictější a proto je žádoucí snížení výměru trestní sankce.

K jednotlivým pojmům:

*Rostlina konopí* – obecně existují dva druhy rostlin konopí. Prvním z nich je tzv. technické konopí. Jde o takové konopí, které neobsahuje více než 0,3 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů. Takovéto konopí lze běžně využít například při výrobě provazů a jeho pěstování tak není trestné. Druhou skupinou jsou konopné rostliny s obsahem látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů vyšší než 0,3 %. Jde o takové rostliny, z jejichž pryskyřice je možné získat hašiš a z jejich sušených květů marihuanu. Pěstování konopných rostlin této skupiny v množství větším, než malém není v souladu se zákonem.

*Neoprávněné pěstování* – oproti pojmu výroba, se pojmem pěstování rozumí „*produkce rostliny v její přirozené fyziologické podstatě, což fakticky znamená zasetí semene nebo zasazení výpěstku rostliny, následná péče o růst*“

---

<sup>36</sup>Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

*rostliny a event. její sklizeň*<sup>37</sup>. Podmínky a pravidla pěstování stanoví zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých zákonů.

*Pro vlastní potřebu* – v tomto případě je pojem srovnatelný s ustanovením § 284 trestního zákoníku.

*Množství větší než malé* – jak již bylo uvedeno, trestní zákoník ani judikatura tento pojem nikterak nevymezuje. Stanovení množství většího, než malého je předmětem nařízení vlády č. 455/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, které rostliny nebo houby se považují za rostliny a houby obsahující omamnou nebo psychotropní látku a jaké je jejich množství větší než malé ve smyslu trestního zákoníku.

„(2) *Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu pěstuje v množství větším než malém houby nebo jinou rostlinu než uvedenou v odstavci 1 obsahující omamnou nebo psychotropní látku ...*“<sup>38</sup>.

Stejně jako v prvním odstavci jde o úmyslný trestný čin, kterého se může dopustit jak osoba fyzická, tak osoba právnická. Objekt a objektivní stránka též odpovídají prvnímu odstavci.

K jednotlivým pojmům:

*Houby* – ve smyslu ustanovení § 285 jde o takové houby, které obsahují omamnou či psychotropní látku. Jednotlivé druhy jsou uvedeny v seznamu přílohy č. 1 nařízení vlády č. 455/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, které rostliny nebo houby se považují za rostliny a houby obsahující omamnou nebo psychotropní látku a jaké je jejich množství větší než malé ve smyslu trestního zákoníku.

*Jiná rostlina obsahující omamnou či psychotropní látku* – kompletní seznam druhů těchto rostlin je obsažen v příloze č. 1 nařízení vlády č. 455/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, které rostliny nebo houby se považují za rostliny a houby obsahující omamnou nebo psychotropní látku a jaké je jejich množství větší než malé ve smyslu trestního zákoníku. „*Za jiné rostliny, jejichž pěstování je zakázáno, event. je podrobena kontrole a evidenci, obsahující omamnou nebo psychotropní látku, než jsou uvedeny v odstavci 1 (jiné než rostlina konopí), je ve smyslu Jednotné úmluvy o omamných látkách za nutné*

---

<sup>37</sup>ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.

<sup>38</sup>Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

považovat ve smyslu čl. 1 písm. i) opiový mák a keře koka, protože i na ně se vztahují podmínky pro jejich pěstování.“<sup>39</sup>.

*Neoprávněné pěstování* – podmínky a pravidla pro pěstování těchto rostlin stanovuje Jednotná úmluva o omamných látkách, jestliže pěstitel tyto podmínky a pravidla nespĺňuje, dopouští se neoprávněného pěstování.

*Pro vlastní potřebu* – v tomto případě je výklad srovnatelný s ustanovením § 284 trestního zákoníku.

*Množství větší než malé* – obdobně dle výkladu odstavce prvního.

#### **6.4.4. Ustanovení § 286 – Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu**

*„Kdo vyrobí, sobě nebo jinému opatří anebo přechová prekursor nebo jiný předmět určený k nedovolené výrobě omamné nebo psychotropní látky, přípravku, který obsahuje omamnou nebo psychotropní látku, nebo jedu ...“<sup>40</sup>.*

Skutková podstata:

*Objekt* – „je zájem na ochraně společnosti a lidí proti možnému ohrožení, které vyplývá z nekontrolovatelného nakládání s jedy, omamnými a psychotropními látkami a přípravky obsahující omamnou nebo psychotropní látku“<sup>41</sup>.

*Objektivní stránka* – ustanovení postihuje vyrobení, opatření nebo přechovávání látek či předmětů určených k nedovolené výrobě. Trestný čin je dokonán vyrobení, opatření či přechovávání takových předmětů či látek, neboť jde o ohrožovací trestný čin.

*Subjekt* – pachatelem může být pouze fyzická osoba.

*Subjektivní stránka* – pachatel se trestného činu může dopustit pouze úmyslným jednáním.

K jednotlivým pojmům:

*Prekursor* – je předmětem zákona č. 272/2013 Sb., o prekursorech drog. Obecně jde o takovou látku, která slouží k výrobě omamné či psychotropní látky nebo jedu. Z hlediska výroby, opatření či přechovávání je stanovena trestnost jen

<sup>39</sup>ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.

<sup>40</sup>Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

<sup>41</sup>ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.

u konkrétních látek stanovených na základě nařízení vlády vydaného na základě zákona č. 272/2013 Sb., o prekursorech drog.

*Jiné předměty určené k výrobě* – jde především o chemické aparatury, přístroje a jiné zařízení, prostřednictvím kterých je možná výroba omamných či psychotropních látek nebo jedů. Dále sem spadají i některé suroviny určené pro výrobu omamných či psychotropních látek nebo jedů. Přechovávat takové předměty není trestné, neboť se často jedná o předměty běžně dostupné, k jejichž získání není zapotřebí splnění jakýchkoliv podmínek. Nelze tak stanovit, že se jedná o neoprávněné držení tak, jako tomu bylo v předchozích ustanoveních.

*Omamná látka, psychotropní látka, přípravek obsahující omamnou nebo psychotropní látku a jed* – zde je srovnatelný výklad dle ustanovení § 283 trestního zákoníku.

#### **6.4.5. Ustanovení § 287 – Šíření toxikomanie**

*„Kdo svádí jiného ke zneužívání jiné návykové látky než alkoholu nebo ho v tom podporuje anebo kdo zneužívání takové látky jinak podněcuje nebo šíří ...“<sup>42</sup>.*

Skutková podstata:

*Objekt* - „je zájem na ochraně společnosti a lidí proti možnému ohrožení, které vyplývá ze zneužívání návykových látek jiných než alkoholu“<sup>43</sup>.

*Objektivní stránka* – jde o ohrožovací trestný čin, který je samotným sváděním, podporováním, podněcováním či šířením bez ohledu na to, jaký následek byl vyvolán u osoby, na níž jednání pachatele směřovalo, neboť společenská škodlivost je naplněna jednáním pachatele.

*Subjekt* – pachatelem trestného činu šíření toxikomanie může být pouze osoba fyzická

*Subjektivní stránka* – stejně jako o předchozích výše uvedených drogových trestných činech jde o úmyslný trestný čin.

K jednotlivým pojmům:

*Jiné návykové látky než alkohol* – k tomuto pojmu se vztahuje výkladové ustanovení o návykových látkách v § 130 trestního zákoníku. Dle tohoto

<sup>42</sup>Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

<sup>43</sup> ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.



ustanovení však patří mezi návykové látky i alkohol. Vzhledem k tomu, že ustanovení § 287 trestního zákoníku se vztahuje pouze na nealkoholovou toxikomanií, bylo třeba explicitně pro tento trestný čin alkohol z výčtu vyloučit.

*Svádění a podporování* – s ohledem na fakt, že nelze jako trestného postihnout toho, jenž návykové látky vyjma alkoholu zneužívá a nelze tak užít ustanovení o trestní součinnosti pachatelů (pomoc či návod), bylo třeba toto jednání jako společensky škodlivé a nežádoucí upravit samostatně. Svádění a podporování směřuje vůči konkrétní osobě, přičemž není podstatné, jestli je osoba již na některé látce závislá či nikoli. Jde tak o pomoc, která může být jak ve formě psychické, tak ve formě fyzické. O psychickou pomoc půjde především utvrzováním rozhodnutí návykovou látku užít. Fyzická pomoc probíhá prostřednictvím obstaráním samotné návykové látky případně pomůcek k její aplikaci. Zde je třeba zdůraznit, že „za podporu nelze považovat preventivní akce různých státních i nestátních organizací“<sup>44</sup>, které probíhají jako součást terciární prevence v rámci Národní strategie protidrogové politiky.

*Podněcování a šíření* – na rozdíl od svádění či podporování nesměřuje podněcování či šíření vůči konkrétní osobě. Jde o takový projev pachatele vůči osobám, který u nich má vzbudit rozhodnutí návykovou látku vyjma alkoholu užít. Pod pojmem šíření si pak lze představit mimo jiné tzv. drogovou kulturu, která zneužívání návykových látek, jiných než alkohol, prezentuje jako pozitivní, společensky žádoucí chování.

#### **6.4.6. Ustanovení § 286**

Jde o ustanovení společná pro ustanovení § 283–288 trestního zákoníku. Ustanovení stanovuje výkladová pravidla některých pojmů uvedených v dané části trestního zákoníku.

### **6. 5. Další národní dokumenty**

#### **6.5.1. Vyhláška ministra zahraničních věcí ze dne 27. dubna 1965 č. 47/1965 Sb., o Jednotné úmluvě o omamných látkách**

---

<sup>44</sup>ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.

Jedná se o transformaci mezinárodní úmluvy do vnitrostátního práva. Jde o Jednotnou úmluvu Organizace spojených národů (OSN) o omamných látkách z roku 1961. S ohledem na to, že drogová kriminalita je problémem s celosvětovým dosahem, je žádoucí, aby byla odpovídající právní úprava sjednocována. Současně je v účinnosti úmluva ve znění protokolů z roku 1972. Smluvními stranami Jednotné úmluvy o omamných látkách jsou členské státy Evropské unie.

Jednotná úmluva OSN o omamných látkách *„má za cíl potírat zneužívání drog prostřednictvím koordinované činnosti na mezinárodní úrovni. Existují dvě formy intervence a kontroly, které působí v součinnosti. Za první, jde o snahu omezit držení, užívání, šíření, dovoz, vývoz, výrobu a produkci drog a obchod s nimi výhradně na lékařské a vědecké účely. Za druhé, proti obchodu s drogami se bojuje prostřednictvím mezinárodní spolupráce s cílem odradit obchodníky s drogami.“*<sup>45</sup>.

Jednotná úmluva OSN o omamných látkách stanovuje příslušné orgány s působností v rámci Evropské unie a též pravidla a podmínky jejich činnosti. Dále rámcově stanovuje skutkové podstaty některých trestných činů. Došlo k jejich adaptaci, která se projevila konkrétně v ustanovení § 283 a 284 trestního zákoníku. Přílohou Jednotné úmluvy OSN o omamných látkách jsou seznamy obsahující výčet konkrétních látek, na které se intervence a kontrola vztahuje.

Signatáři dohody se prostřednictvím této úmluvy zavázali nejen k provádění kontroly v oblasti výroby, distribuce a držení omamných látek, ale též k aktivnímu potírání jednání, které by bylo v rozporu s ustanoveními úmluvy.

#### **6.5.2. Vyhláška ministra zahraničních věcí ze dne 21. dubna 1989 č. 62/1989 Sb., o Úmluvě o psychotropních látkách**

Jedná se opět o transformaci mezinárodní úmluvy do vnitrostátního práva. Jde o Úmluvu Organizace spojených národů o psychotropních látkách z roku 1971. Smluvními stranami jsou členské státy Evropské unie.

Úmluva OSN o psychotropních látkách *„stanoví systém mezinárodní kontroly psychotropních látek. Tato úmluva byla reakcí na diverzifikaci*

---

<sup>45</sup>Návrh rozhodnutí Rady ze dne 13. prosince 2019 o postoji, který má být zaujat jménem Evropské unie na 63. zasedání Komise pro narkotika, pokud jde o zařazení látek na seznamy k Jednotné úmluvě o omamných látkách z roku 1961 ve znění protokolu z roku 1972 a k Úmluvě o psychotropních látkách z roku 1971

*a rozšiřování škály zneužívaných drog a u řady syntetických drog zavedla kontroly jednak podle pravděpodobnosti zneužívání a jednak podle jejich terapeutické hodnoty.*<sup>46</sup>.

Úmluva OSN o psychotropních látkách stanoví rozsah kontroly látek, které jsou obdobně jako u Jednotné úmluvy OSN o omamných látkách stanovené v přílohách úmluvy prostřednictvím seznamů. Dále stanoví některé omezení a zvláštní pravidla pro nakládání s psychotropními látkami a pro mezinárodní obchod s nimi. Úmluva též stanoví skutkovou podstatu trestného činu, jež byla adaptována do ustanovení § 284 trestního zákoníku.

## **6. 6. Mezinárodní úmluvy protidrogové politiky**

*Mezinárodní úmluva o opiu, Úmluva o omezení výroby a úpravě distribuce omamných látek, Úmluva o potlačení dopravy nebezpečných látek* – jde o zásadní mezinárodní úmluvy přijaté v období mezi světovými válkami. Mezinárodní úmluva o opiu měla za cíl především provádění kontrol při výrobě, a hlavně pak při distribuci opia. Opium bylo po dlouhou dobu volně dostupné. Jednalo se o reakci na zneužívání opia k marginálním zdravotním problémům či dokonce jeho užívání pouze pro potěchu. Mezinárodní úmluvou o opiu došlo k regulaci dostupnosti opia. Úmluva o omezení výroby a úpravě distribuci omamných látek z roku 1931 byla zaměřena především na regulaci výroby omamných látek. Úmluva o potlačení dopravy nebezpečných látek z roku 1936 byla historicky první mezinárodní dohodou, která stanovovala tresty za nelegální dovoz, vývoz či převoz zdraví nebezpečných látek, především narkotik.

*Protokoly z let 1946 a 1948, Protokol o opiu z roku 1953* – jde o mezinárodní dokumenty přijaté v poválečném období na půdě OSN, které se týkají Mezinárodního výboru pro kontrolu drog (INCB), což je kontrolní orgán nezávislý na vládách jednotlivých států, ale je nezávislý i vůči Organizaci spojených národů. Protokoly vymezují role Mezinárodního výboru pro kontrolu drog. Protokolem o opiu z roku 1953 došlo k regulaci exportu opia a povolení bylo uděleno pouze sedmi zemím, kterými bylo Bulharsko, Turecko, Řecko, Jugoslávie, Sovětský svaz, Indie a Irán.

---

<sup>46</sup>Návrh rozhodnutí Rady ze dne 13. prosince 2019 o postoji, který má být zaujat jménem Evropské unie na 63. zasedání Komise pro narkotika, pokud jde o zařazení látek na seznamy k Jednotné úmluvě o omamných látkách z roku 1961 ve znění protokolu z roku 1972 a k Úmluvě o psychotropních látkách z roku 1971

*Jednotná úmluva o omamných látkách z roku 1961, Protokol o změnách Jednotné úmluvy o omamných látkách z roku 1972* – jde o již výše uvedenou mezinárodní úmluvu, která byla transformována do českého práva prostřednictvím vyhlášky mistra zahraničních věcí a její následný změnovací protokol. Protokolem došlo především k posílení pravomocí Mezinárodního výboru pro kontrolu drog a zároveň ke zdůraznění potřeby nejen prevence, ale též následné rehabilitace osob vyléčených jedinců.

*Úmluva o psychotropních látkách z roku 1971* – již výše uvedená mezinárodní úmluva, jež byla transformována do českého práva prostřednictvím vyhlášky ministra zahraničních věcí. Došlo v zavedení termínu „*psychotropní látka*“ a tím k faktickému rozčlenění látek na omamné a psychotropní.

*Úmluva OSN proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami z roku 1988* – jejím cílem je především postih obchodníků s omamnými a psychotropními látkami a také zamezení legalizace výnosů z drogové trestné činnosti. Adaptace si můžeme povšimnout v ustanovení § 286 trestního zákoníku.

## 7. Trestné činy spojené s drogovou kriminalitou

Samostatnou skupinou jsou trestné činy spojené s drogovou kriminalitou. Patří se především trestné činy spáchané pod vlivem intoxikace či abstinčního syndromu a trestné činy spáchané za účelem získání prostředků potřebných pro obstarání drogy. Specifikem vymezených trestných činů je především to, že ne vždy se podaří odhalit motiv trestného činu, proto není možné vytvářet spolehlivé statistiky trestných činů spojených s drogovou kriminalitou. Odhadem je však uživatelům drog přičítáno asi 29 % zjištěných vybraných trestných činů.<sup>47</sup>

Na rozdíl od alkoholové intoxikace, se nealkoholová, často nedá rozpoznat jinak než lékařským vyšetřením. Velice často orgán zajišťující osobu páchající trestnou činností, nerozpozná na pachateli intoxikaci. Zcela nezměřitelný je pak abstinční syndrom.

K účinkům užití drogy dochází ihned, či s latencí od několika minut do několika hodin, a to s ohledem na mnoho faktorů jakými jsou především tělesná hmotnost intoxikovaného, množství drogy a koncentrace účinné látky, způsob užití a další. Orgán zajišťující pachatele, může u pachatele pozorovat několik příznaků typických pro osobu intoxikovanou. Mezi typické příznaky patří rozšíření zornic, silná produkce potu, extrémně zvýšený či naopak snížený srdeční rytmus, třes periferních končetin, snížená funkčnost motoriky, dezorientace, bludy či halucinace. U dlouhodobých uživatelů dochází často k poškození jater, které je znatelné žlutými kruhy pod očima.

U drog užívaných nitrožilní aplikací je možné najít vpichy po aplikaci injekční stříkačkou. Vpichy lze identifikovat v kubitální jamce, nicméně často se vyskytují i na méně viditelných místech (například v popliteální jamce či mezi prsty). Charakteristickým znakem pro místo vpichu je hematoma tmavě červené až fialové barvy. V oblasti vpichu může dojít k zanícení, z důvodu použití nesterilní injekční stříkačky.

Pro drogy, které jsou užívané inhalačně je příznačné zarudnutí v oblasti nosu, narušení nosní přepážky, a především silné porušení sliznice v důsledku čehož dochází k častému krvácení v dutině ústní a z dutiny nosní.

---

<sup>47</sup>ZEMAN, P. *Drogy, kriminalita, represe – spojené nádoby nebo začarovaný kruh?* Kriminalita očima kriminologů. 1. vyd. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2010. ISBN 978-80-7338-096-0.

Další skupinou jsou trestné činy spáchané za účelem získání potřebných prostředků pro obstarání drogy. Mohou to být prostředky materiální určené pro výrobu či pěstování drogy nebo finanční prostředky. Za účelem nákupu drogy může pachatel přímo odcizit finanční prostředky nebo majetek, který následně zpeněží. Z hlediska trestněprávního posouzení se jedná o majetkovou trestnou činnost, která je nejčastěji páchána pod vlivem abstinenčního syndromu a pachatel si neuvědomuje trestnost svého jednání a nachází se ve stavu nepřičetnosti. Pachatel si své jednání v takovém stavu ospravedlňuje tím, že mu má pomoci od abstinenčního syndromu, ve kterém se v danou chvíli nachází. V tomto stavu je pachatel schopen uchýlit se i k násilí vůči osobě, která se mu v získání potřebných prostředků snaží zabránit. Při jednání s těmito pachateli je na místě značná opatrnost. Není vyloučeno, že pachatel bude jednat ve stavu přičetném a při obstarávání prostředků je organizovaný a systematický. U přičetného pachatele neodhalí zajišťovací orgán motiv trestné činnosti, pokud jim ho pachatel sám nesdělí.

Z konkrétních trestných činů se nejčastěji vyskytuje krádež vloupáním dle ustanovení § 205 trestního zákoníku. U osob, kterým byl v rámci zaměstnání svěřen ke správě určitý obnos finančních prostředků, se může jednat o trestný čin zpronevěry dle ustanovení § 206 trestního zákoníku. V krajnějších případech půjde například o trestný čin loupež dle ustanovení § 173 trestního zákoníku či vydírání dle ustanovení § 175 trestního zákoníku.

Specifickým trestným činem spojeným s drogovými trestnými činy je legalizace výnosu z trestné činnosti dle ustanovení § 216 trestního zákoníku. Finanční příjem z prodeje drog je výnosem z trestné činnosti, neboť prodej či směna drog je trestným činem. Trestného činu legalizace výnosu z trestné činnosti se může dopustit jak osoba fyzická, tak právnická. Přičemž obvykle se jedná o spolupachatelství více osob.

Z judikatury lze dovodit, že nejčastějším trestným činem spojeným s drogovou kriminalitou je trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky dle ustanovení § 274 trestního zákoníku. *„Přechinu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1 tr. zákoníku se dopustí ten, kdo vykonává ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil vlivem návykové látky, zaměstnání nebo jinou činnost, při kterých by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit*

značnou škodu na majetku.“<sup>48</sup>. Přičemž však platí, že „**pro stav vylučující způsobilost neexistuje žádná konkrétní definice, neboť různé návykové látky působí na člověka odlišně a rozdílně ho ovlivňují se zřetelem k provozované činnosti, a proto je nutné v každém jednotlivém případě zkoumat, jakou měrou byla požitou návykovou látkou ovlivněna schopnost vykonávat pachatelem provozovanou činnost. K naplnění znaků tohoto trestného činu se nevyžaduje takový stav, kdy pachatel upadá do bezvědomí nebo není schopen komunikace, ale postačí takové ovlivnění fyzických a psychických schopností návykovou látkou, které vylučuje způsobilost vykonávat zaměstnání nebo jinou činnost, při které by mohl být ohrožen život nebo zdraví lidí nebo způsobena značná škoda na majetku. Stav vylučující způsobilost je třeba v každém konkrétním případě zjišťovat a dokazovat (srov. k tomu R 54/1968 a R 23/2011). Při posuzování této otázky je nutno přihlížet zejména k tomu, jaké zaměstnání nebo činnost pachatel pod vlivem návykové látky vykonával“<sup>49</sup>.**

Policejní orgán zajišťující bezpečnost je za určitých okolností oprávněn provést test na přítomnost látky způsobující nepřičetnost. Bez souhlasu jiného orgánu může test provést u osoby, která vykonává takovou činnost, při níž by mohla v důsledku nepřičetnosti způsobit značné škody na zdraví nebo majetku. Takovou činností je například řízení motorového vozidla.

Má-li podezření u pachatele na ovlivnění psychických a fyzických schopností návykovou látkou dopraví pachatele k poskytovateli zdravotních služeb, který provede jeho prohlídku. K vyloučení přičetnosti pachatele nestačí prokázání přítomnosti látky, ale musí být prokázáno i množství návykové látky v takové míře, že u pachatele způsobilo nepřičetnost. „Nelze-li stanovit druh, množství a míru ovlivnění takovou návykovou látkou v době řízení motorového vozidla jinak (k tomu např. rozhodnutí č. 26/2008 Sb. rozh. tr.), zpravidla se nebude možno obejít bez odborného vyjádření či přibrání znalce toxikologa, přičemž jejich zpracovatelé podle výsledků odběru krve, popř. moči, stanoví druh a množství návykové látky v době řízení motorového vozidla.“<sup>50</sup>

Posouzení přičetnosti pachatele pod vlivem návykové látky je důležité především z hlediska podřazení skutku pod konkrétní trestný čin. Pokud by nebyla prokázána nepřičetnost, není možné skutek subsumovat pod trestný čin opilství

---

<sup>48</sup> Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15.5.2019 č.j. 3 Tdo243/2019-148

<sup>49</sup> Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15.5.2019 č.j. 3 Tdo243/2019-148

<sup>50</sup> Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15.5.2019 č.j. 3 Tdo243/2019-148

dle ustanovení § 360 trestního zákoníku, který je pro pachatele příznivý z hlediska nižší výměrou trestu.

Výše zmíněnou problematikou se zabýval i Nejvyšší soud, který určil některé hodnoty, pro posouzení přičetnosti pachatele. *„Řidič se nachází ve stavu vylučujícím způsobilost ve smyslu § 274 odst. 1 tr. zákoníku, pokud řídí motorové vozidlo po užití jiné návykové látky než alkoholu, jejíž koncentrace v krevním séru dosáhne nejméně níže uvedených hodnot:*

- 10 ng/ml Delta-9-tetrahydrokanabinolu (9-THC)
- 150 ng/ml Metamfetaminu
- 150 ng/ml Amfetaminu
- 150 ng/ml 3,4-Methylendioxyamfetaminu (MDMA)
- 75 ng/ml Kokainu
- 200 ng/ml Morfinu

*Závěr o vině takového řidiče přečinem ohrožení pod vlivem návykové látky lze proto učinit již na podkladě zjištění o výši koncentrace příslušné návykové látky obsažené ve znaleckém posudku nebo odborném vyjádření z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie. V tomto případě není třeba opatřit znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, ke zjištění stupně ovlivnění řidiče návykovou látkou.“<sup>51</sup>*

Dále však stanoví povinnost vypracování odborného zdravotního posudku z oboru psychiatrie. *„Ke zpracování znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, pro účely trestního řízení však bude nezbytné přistoupit zejména tehdy, bude-li*

*a) přicházet v úvahu odlišná právní kvalifikace skutku závislá na posouzení otázky přičetnosti (např. trestný čin opilství podle § 360 tr. zákoníku z důvodu řidičem zapříčiněné nepřičetnosti způsobené užitím návykové látky), nebo*

*b) třeba řešit otázku závislosti řidiče na návykových látkách v souvislosti s možností uložení ochranného opatření v podobě ochranného léčení, nebo*

*c) zjištěno užití jiné návykové látky a alkoholu a závěr, že se řidič nachází ve stavu vylučujícím způsobilost, nebude odůvodněn již zjištěnou hladinou*

---

<sup>51</sup> Stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 21. 10. 2020, Tpjn 300/2020, uveřejněné pod číslem 2/2020 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek



*alkoholu v jeho krvi nebo hodnotou koncentrace jiné návykové látky v jeho krevním séru, popřípadě*

*d) potřeba psychiatrického zkoumání řidiče odůvodněna jinými skutečnostmi (např. nestandardním chováním řidiče neodpovídajícím zjištěné menší koncentraci návykové látky apod.).“<sup>52</sup>*

Je-li odborným vyšetřením prokázáno, že pachatel byl v době spáchání trestného činu pod vlivem návykové látky a v přičetném stavu, registruje se tento skutek do drogové kriminality.

Soud přihlíží při ukládání trestů a ochranných opatření ke skutečnosti, že pachatel byl v době spáchání trestného činu pod vlivem návykové látky zejména tím, že pachateli uloží ochranné opatření, kterým je obvykle ochranné léčení. Cílem je zabránění spáchání dalšího trestného činu pod vlivem návykové látky takovýmto pachatelem.

---

<sup>52</sup> Stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 21. 10. 2020, Tpjn 300/2020, uveřejněné pod číslem 2/2020 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek

## 8. Kriminologická charakteristika

Jedná se o stručnou kriminologickou charakteristiku, kterou bylo třeba uvést pro úplnost práce. Z hlediska trestního práva je nutné zajistit pachatele trestného činu a v některých případech zjistit i jejich motiv. Vyšetřování drogové trestné činnosti v sobě nese určitá specifika, která se odvíjejí od osoby pachatele a způsobu spáchání trestného činu. Podstatnou náležitostí kriminologické charakteristiky jsou též oběti trestných činů.

### 8.1. Pachatelé a jejich motiv

Obecně lze drogové trestné činy členit do čtyř následujících skupin:

- 1) trestné činy spáchané za účelem získání drogy,
- 2) trestné činy spáchané pod vlivem drogy,
- 3) trestné činy páchané na toxikomanech.
- 4) drogové trestné činy

První skupina představuje trestné činy, jichž se pachatel dopouští s cílem obstarat pro sebe drogu, na níž bývá obvykle závislý. Nejedná se pouze o trestné činy, ze kterých pachatel přímo získává konkrétní drogu, ale i o trestné činy, jejichž cílem je obstarání finančních prostředků pro nákup drogy. Důvody, které pachatele vedou ke zneužívání narkotik a k vytvoření drogové závislosti se liší, a nelze je přesně definovat „*modelově by bylo možno zařadit predisponované osoby podle Presla do dvou hlavních skupin: skupina introvertů, inklinujících zejména ke stimulačním drogám, a skupina extrovertů, tendujících ke zneužívání drog tišících a uklidňujících tlumivého typu (nejčastěji opiáty a barbituráty). Závislost pak vzniká u obou skupin poměrně rychle podporována bryskním zvyšováním tolerance a nepříjemně prožívaným abstinčním syndromem.*“<sup>53</sup>. Kromě predispozic hrají roli u vzniku závislosti též některé sociální faktory, kterými jsou především prostředí v primární rodině, prostředí v partnerském vztahu, ve kterém se toxikoman nachází, dále sociální skupina, do které toxikoman zapadá, a některé další.

Nejčastěji se bude jednat o majetkovou trestnou činnost, ze které lze namátkou uvést například loupež či podvod. V důsledku toho, že se nejedná přímo

---

<sup>53</sup>VÁLKOVÁ, Helena, Josef KUČHTA a Jana HULMÁKOVÁ. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-732-3.

o drogové trestné činy, ale o trestné činy spojené s drogovou kriminalitou, je často velmi obtížné je identifikovat ve spojitosti s drogovou kriminalitou, neboť ne každý pachatel je ochotný sdělit motiv svého trestného činu.

Druhou skupinu představují takové trestné činy, jichž se pachatel dopouští pod vlivem drogy. Nejde jen o dobu, kdy je pachatel drogou přímo intoxikován, ale též o dobu abstinčního syndromu pachatele. Je nutné třeba rozlišovat dvě skutečnosti, které pachatele vedou k trestnému činu. První skutečností je jednání pachatele, který je již rozhodnutý trestný čin spáchat, ale aby posílil své odhodlání, užije drogu. Jedná se tak o dolózní trestný čin. V druhém případě pachatel trestného činu nejprve užije drogu a v důsledku intoxikace se rozhodne spáchat trestný čin. Jedná se o kulpózní trestný čin. Do této kategorie spadá celá škála trestných činů jak proti majetku, tak i proti životu a zdraví. Namátkově lze uvést z trestných činů proti majetku výtržnictví, podle ustanovení § 358 trestního zákoníku a z trestných činů proti životu, jde například o ublížení na zdraví dle ustanovení § 146 trestního zákoníku. Dalším typickým příkladem může být šíření nakažlivé lidské nemoci dle ustanovení § 152 trestního zákoníku, kterou je u toxikomanů nejčastěji žloutenka typu C, mohou sem spadat i některé trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti, například lze uvést znásilnění dle ustanovení § 185 trestního zákoníku.

S ohledem na náročnost detekce intoxikace či abstinčního syndromu u pachatele, se i v tomto případě setkáváme s neodhalením motivů u vyšetřovaných trestných činů. Nelze tak vytvořit spolehlivou statistiku, která by zachytila reálnou situaci spáchaných trestných činů po intoxikaci pachatele nelegální drogou. Jde opět především o trestné činy spojené s drogovou kriminalitou.

Třetí skupinou jsou takové trestné činy, kterých se pachatel dopustí vůči jedincům trpících drogovou závislostí. Obvykle půjde o zneužití postavení pachatele. Ten se vůči toxikomanům dopouští trestných činů proti životu a zdraví, ale též trestných činů proti lidské důstojnosti. Toxikoman pak často s chováním pachatele souhlasí s vidinou získání drogy či finančních prostředků na opatření drogy. Často jde například o kuplířství dle ustanovení § 189 trestního zákoníku, kdy pachatel přiměje toxikomana k provozování prostituce či k podvodu dle ustanovení § 209 trestního zákoníku, protože pachatel uvede toxikomana v určitý omyl na základě kterého, se obohatí na úkor toxikomana.

Poslední skupinu tvoří obecně ohrožující trestné činy, kterých se pachatel dopouští výrobou, distribucí, nabízením, prodejem či přechováváním narkotik. Právní úprava výše popsaných trestných činů je v ustanovení § 274 a § 283–287 trestního zákoníku.

## **8. 2. Způsoby páčání drogových trestných činů**

Drogovou kriminalitu je možné sledovat celosvětově, a proto i drogové trestné činy často přesahují hranice jednotlivých států. V rámci státu není neobvyklé při páčání drogových trestných činů překračování regionů. Pozice České republiky pak značně nahrává mezinárodním tranzitním operacím. Tyto operace probíhají různými způsoby, které se neustále proměňují. Od tzv. drogových kurýrů, kteří působili v 90. letech až po současné taktiky důmyslných úkrytů v nákladních i osobních vozech. Přičemž platí, že Česká republika obvykle není cílovou oblastí a drogy jsou distribuovány dále do zahraničí. Pro drogové trestné činy je typické, že jsou páchané v rámci určité komunity neboli jde o organizovaný zločin.

Pro dovoz a vývoz je sledováno několik tras, po kterých drogy putují ze zdrojových oblastí do cílových zemí, kde jsou dále distribuovány konečným zákazníkům. Pro Českou republiku je nejvýznamnější tzv. Balkánská trasa a konkrétně její severní větev, která vede přes Českou republiku a počínající v Turecku. Její alternativou je tzv. Hedvábná trasa, která se do Evropy dostává přes Rusko. V současné době kvůli probíhajícímu ozbrojenému konfliktu Ruska s Ukrajinou je průjezd značně omezen.

V České republice z tranzitních drog nejvíce zůstává marihuana, pervitin a v poslední době i rozšířené tzv. taneční drogy (například LSD). Dalšími významně obchodovanými drogami, které však obvykle v České republice nekončí, jsou opiáty, hašiš nebo kokain.

Po dovozu drogy, je potřeba její následná distribuce mezi její uživatele. Obvykle probíhá tak, že větší distributor, který obstarává dovoz drogy do země, drogu dále distribuuje mezi menší distributory, kteří jsou rozmístěni v různých oblastech. Tito menší distributoři, obvykle za finanční prostředky, nabízejí drogu jejím uživatelům. Zde je na místě zdůraznit, že největší problematikou je tzv. ředění drogy za účelem dosažení vyššího výdělku menšího distributora, protože po obdržení drogy od primárního distributora drogu naředí, čímž dojde

k jejímu znečištění a látka se často stane zdraví nebezpečná, což může pro uživatele znamenat fatální následky.

Další možností vedle dovozu a následné distribuce je samotná výroba drog. V České republice je každoročně zaznamenáno několik případů tzv. vaříčů drog. Ti si musí obstarat nejen pomůcky a přístroje na výrobu drog, ale též látky na jejich výrobu. Může se jednat o běžně užívané a legální pomůcky a přístroje, stejně tak některé látky, ale vedle nich také ty pomůcky či přístroje, které jsou typické pouze pro výrobu drog nebo prekursorů drog. Opatřování a přechovávání těchto pomůcek, přístrojů a prekursorů je samo o sobě trestné.

Jde opět o organizovaný zločin, kdy vaříč zpravidla nebývá i distributorem, avšak může být zvolena cesta přímé distribuce, kdy si konečný zákazník koupí drogu přímo u pachatele, který drogu vyrobil. Častější však bývá obdobná distribuce jako u drog dovezených do České republiky ze zahraničí.

Distributoři, kteří produkt dostávají k cílovému uživateli, mají několik možností, jak zákazníka najít. Nejčastěji prodej probíhá v uzavřené komunitě lidí, kteří se distributorem znají, distributor má tak vytvořenou stálou klientskou základnu. Pokud však základnu nemá, může docházet k tzv. pouličnímu prodeji. Distributor oslovuje některé lidi na ulici, obvykle se tak děje před rušným nočním klubem, a nabízí jim drogu. Poslední možností jsou speciální webové stránky označované jako „dark web“. Jde o skryté sítě, které sice využívají internet, ale k připojení k nim je zapotřebí speciálních softwarů či konfigurací. Dark web je tedy část webu, která není dohledatelná běžným internetovým vyhledávačem. Jedná se o naprosto legální síť, která uživatelům poskytuje anonymitu a ti pak vytváří nelegální obsah. Pravděpodobně nejznámějším darknetem je Tor. Více než polovina jeho obsahu je nelegální, kromě drogových center se zde nalézá také nelegální obchod se zbraněmi, pornografie a mnoho dalších nelegálních aktivit.

### **8.3. Oběti**

Oběti lze rozlišovat na oběti, které jsou zároveň toxikomany a na oběti toxikomanů. Trestné činy páchané vůči toxikomanům, jsou specifické trestné činy v postavení subjektu trestného činu a oběti. Jedná se často o závislé postavení oběti vůči pachateli, který svého postavení zneužívá k páchání trestných činů proti životu, zdraví nebo svobodě. Oběť se protiprávnímu jednání pachatele nebrání,

neboť za strpění takového jednání očekává odškodnění ve formě drogy, na které je oběť závislá. Někdy však je jednání pachatele pro oběť fatální.

Z trestných činů proti životu lze uvést účast na sebevraždě dle ustanovení § 144 trestního zákoníku, kdy oběť se pachateli svěří s úmyslem spáchat sebevraždu a pachatel mu k tomu poskytne takové množství drogy, které oběti způsobí předávkování s následkem smrti.

Z trestných činů proti zdraví, se může pachatel dopustit ublížení na zdraví dle ustanovení § 146 trestního zákoníku nebo těžkého ublížení na zdraví dle ustanovení § 145 trestního zákoníku. Obvykle se tak děje v souvislosti s nedostatkem finančních prostředků oběti. Pachatel se totiž snaží násilně získat finanční náhradu za poskytnutí drogy.

Z trestných činů proti svobodě lze uvést vydírání dle ustanovení § 175 trestního zákoníku. Pachatel oběť násilím či pohrůzkou násilí přinutí něco konat či něco strpět.

Do druhé kategorie spadají oběti trestných činů spáchaných toxikomany, tvořící pestrou škálu trestných činů proti životu, zdraví i majetku. Záleží na motivech či psychickém a fyzickém stavu toxikomana. Trestné činy motivované finančním ziskem jsou obvykle majetkové. Trestné činy, při kterých byl toxikoman v důsledku intoxikace či abstinčního syndromu ve stavu nepřičetnosti, jsou často trestnými činy proti životu a zdraví, nicméně i proti majetku. V této části lze zmínit časté výtržnictví dle ustanovení § 358 trestního zákoníku.

Oběti lze dále rozdělit na primární a sekundární. Primárními oběťmi jsou takové oběti, které byli přímo poškozeni trestnou činností. Jedná se konkrétně o ty osoby, které došly v důsledku trestného činu k fyzické, psychické či finanční újmě. Sekundární oběti jsou pak blízké osoby oběti primární (partner, rodina).

## 9. Činnost orgánů činných v trestním řízení

Dle ustanovení § 12 trestního řádu se „orgány činnými v trestním řízení rozumějí soud, státní zástupce a policejní orgán.“<sup>54</sup>. Jde o orgány, které mají v konkrétních stádiích trestního řízení vymezené pravomoci směřující k prověření, vyšetření a potrestání trestných činů.

### 9.1. Prověřování

Je fáze před zahájením trestního stíhání, která se řídí ustanovením § 158 trestního řádu. Je úkolem policejního orgánu přijímat podněty a tyto podněty prověřovat. Též je povinen prověřovat skutečnosti, které zjistí na základě vlastních poznatků.

O zahájení úkonů směřující k prověřování takových skutečností, ze kterých lze důvodně předpokládat trestněprávní jednání, policejní orgán sepíše neprodleně záznam. Policejní orgán je oprávněn vyžadovat od fyzických i právnických osob vysvětlení, stejně tak je oprávněn žádat odborné vyjádření.

Ve fázi prověřování policejní orgán především shromažďuje důkazní materiály potřebné k vyšetření trestného činu, je oprávněn k provedení zkoušek krve či jiného biologického materiálu, dále provádí ohledání věci a místa činu a jiné neodkladné a neopakovatelné úkony.

Drogová kriminalita je specifická činnost, po které zůstávají relevantní stopy. Při prověřování může policejní orgán naleznout nejen stopy paměťové, ale i materiální. Policejní orgán se zaměřuje především na množství držené drogy. Pokud je indikováno množství větší než pro obvyklou individuální potřebu, je zde pravděpodobnost následné distribuce. Nejde však jen o samotnou drogu, nýbrž i předměty určené k jejímu vážení a následnému balení. U pachatelů policejní orgán nalézá kapesní váhy, a nejrůznější obalové materiály od plastových sáčků známých jako „dealeráčky“ po cigaretové papírky. U výrobců drog jsou nalézány prekursory, popřípadě meziprodukty k výrobě drogy, chemické aparatury určené pro výrobu drog, ale i návody a odborná literatura o přípravě chemických substancí.

---

<sup>54</sup>Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů

Pokud je policejní orgán přesvědčen o páchání drogové činnosti začne s vyšetřovacími úkony směřujícími k dokázání takové činnosti.

Fáze prověřování probíhá pouze v klasickém a rozšířeném přípravném řízení. Ve zkráceném přípravném řízení přechází orgán činný v trestním řízení rovnou do fáze vyšetřování.

## 9.2. Vyšetřování

*„Vyšetřováním se označuje úsek trestního stíhání před podáním obžaloby, návrhu na schválení dohody o vině a trestu, postoupení věci jinému orgánu nebo zastavení trestního stíhání, včetně schválení narovnání a podmíněného zastavení trestního stíhání před podáním obžaloby, návrhu na schválení dohody o vině a trestu“<sup>55</sup>.* Při vyšetřování dochází k odhalování trestné činnosti orgány činnými v trestním řízení. Vyšetřování drogových trestných činů má svá specifika. V případech, kdy policejní orgán zajistí u osoby drogu, v množství větším, než pro vlastní potřebu zabývá se postavením takové osoby. Nejprve je třeba určit, jestli je osoba toxikomanem čili jestli drogu sama užívá. K tomu je zapotřebí provedení lékařských vyšetření z krve či jiných biologických materiálů. S osobou, jež drogu sama užívá, je třeba zacházet opatrně s ohledem na to, že je pod vlivem drogy nevyzpytatelné, zda se bude chovat agresivně či nikoliv.

Dle zajištěného množství drogy lze také odhadnout, zda se jedná o malého, konečného distributora či o distributora většího, který drogu neprodává konečným zákazníkům, ale distribuuje ji mezi menší distributory.

Dále lze na základě lékařských vyšetření a množství určit, zda osoba, u které byla droga nalezena, je pouhým distributorem, nebo i vaříčem drogy. Pro takové určení může policejní orgán provést testy provedenými z oblečení, neboť na oblečení se vždy zachytí výpary nebo samotná droga.

Jak již bylo řečeno, jedná se o organizovaný zločin, a přesto, že policejní orgány nejčastěji odhalí malé distributory, není žádoucí je ihned eliminovat. Pro tyto případy lze využít institutu dočasného odložení trestního stíhání dle ustanovení § 159b odst. 1 zákona č.141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (dále jen „**trestní řád**“). Ten policejnímu orgánu umožňuje se souhlasem státního

---

<sup>55</sup> Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů



zástupce odložit trestní stíhání, pokud je to žádoucí k odhalení trestné činnosti ve prospěch organizované skupiny.

Policejní orgán vyslechne podezřelou osobu, a pokud zjistí, že je na samém konci řetězce organizovaného zločinu, odloží dočasně trestní stíhání takové osoby a zahájí operativně pátrací prostředek sledování osoby dle ustanovení § 158d odst. 1 trestního řádu vůči takové osobě. Je tak snaha odhalit výše postavené osoby a v ideálním případě rozkrýt celou zločineckou organizaci.

Zjištění postavení zajištěné osoby, je značně komplikované, ať už je či není sama uživatelem drogy. Pachatel nemá zájem na výsledku vyšetřování, naopak je pro něho žádoucí, aby jeho zdroje zůstali skryté. Často tak konstruuje zavádějící a nepravdivé výpovědi. V těchto výpovědích se může sám vykreslit jako osoba v organizaci nízko postavená a nepotřebná. Je na policejním orgánu, aby zvolil správnou taktiku výslechu a tyto skutečnosti odhalil.

Na zajištěné droze se též provádí testy, sloužící k identifikaci drogy a k určení jejímu složení, ale také k odhalení původu drogy. Na základě určení původu drogy pak policejní orgán pátrá buď po varně, nebo po distributorovi, který zajišťuje dovoz drogy do země ze zahraničí.

Výrobci si varny staví na nejrůznějších místech. Jde nicméně téměř výhradně o vnitřní, uzavřené prostory. Může jít o byt, ale i o místnost například v nočním klubu či stravovacím zařízení. Časté jsou též takzvané mobilní varny čili varny vytvořené uvnitř nákladních či obytných vozů. Typické kriminalistické stopy jsou zápach, chemické aparatury a látky určené k výrobě drogy. Každá droga nese pro sebe typický zápach, ten je v procesu výroby obvykle silnější v důsledku větší koncentrace látky na jednom místě. Pro odhalení pachových stop pocházejících z drog používá policejní orgán speciálně cvičené služební psy. Pachové stopy jsou nicméně hodnocené jako důkazy nepřímé. Další stopou jsou chemické aparatury. Jednotlivé části chemické aparatury tvoří často volně dostupné součásti, jako je například plynový vařič a hadice. Včetně legálně dostupného chemického nádobí (například různé druhy baněk či chladičů). V neposlední řadě lze ve varnách nalézt látky určené k výrobě drogy, ale i látky pomocné, ve formě nejrůznějších typů rozpouštědel a kyselin.

V případě drogy dovezené ze zahraničí je třeba určit její původ. Dle původu je pak možné na základě již sledovaných distribučních tras určit, jak se do země dostala. V případě zahraničního původu je vždy třeba mezinárodní spolupráce. Mezinárodní spolupráce se nejčastěji uskutečňuje prostřednictvím

INTERPOLU, který je největší mezivládní policejní organizací. Sdružuje pod sebou demokratické i nedemokratické státy a podporuje jejich spolupráci v kriminálně-policejní oblasti.

Při dovozu drogy ji nejčastěji odhalí celní správa. Řidič vozidla, ve kterém je droga převážena často tvrdí, že o tom, že se ve vozidle nachází droga, nevěděl. Vyšetřující orgán musí vyhodnotit místo nálezu drogy a možnost pravdivosti tvrzení. Jsou dokázané případy, kdy pachatel ukryl na přístupné místo vně či uvnitř vozidla drogy v době, kdy bylo vozidlo bez dohledu zaparkováno na veřejném místě a řidič o přítomnosti drogy skutečně nevěděl. Nicméně ze strany řidičů převážející drogy se často jedná o pouhý zastírací manévr a pokus o vyvinění se ze situace. Proto je třeba na základě umístění drogy a přístupnosti k takovému místo potřeba vyhodnocení možností.

Existují i situace, kdy policejní orgán zajistí značné množství drogy, ale nemá osobu podezřelou či ani osobu toxikomana. Drogu mohou najít u mrtvého, u kterého soudní či lékařská pitva prokáže na základě toxikologických testů přítomnost drogy v těle. Toxikologické vyšetření je však možné provádět i na živých osobách. Nejvhodnějším materiálem pro toxikologické účely je krev, u zemřelých se pak při pitvě odebírají další biologické materiály, kterými jsou především ledviny a játra, v některých případech jde však i o mozek či plíce. Na základě zjištěného množství drogy je možné určit smrt předávkováním drogy. Může však odhalit i smrt způsobenou znečištěním drogy, kterou toxikoman užil v nikoli smrtelné dávce. V takovém případě se vyšetřující orgán snaží odhalit původ drogy.

Stejně tak se může stát, že dojde k nalezení drogy na veřejném místě. Tímto způsobem může docházet k předávání drogy mezi výrobcem a distributorem. Dojde-li k takovému nálezu, je možné využít operativně pátracího prostředku sledování věci dle ustanovení § 158d trestního řádu. Policejní orgán sleduje drogu v místě nálezu a vyčkává na osobu, která si přijde drogu vyzvednout. Takou osobu pak se souhlasem státního zástupce zatkne a vyslechne v souvislosti s nálezem.

V přípravné řízení orgány činné v trestním řízení mohou využít operativně pátrací prostředky, dle ustanovení § 158b trestního řádu. Dříve byla úprava operativně pátracích prostředků součástí zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky. V důsledku potřeby odstranění duplicitní úpravy a rozšíření možností dozoru státního zástupce došlo k přesunu právní úpravy do trestního

řádu. Výčet operativně pátracích prostředků je taxativní a nelze jej rozšiřovat. Jedná se o předstíraný převod, sledování osob a věcí a použití agenta. „*Jejich účelem je předcházení, odhalování a objasňování trestné činnosti, jakož i pátrání po skrývajících se pachatelích, pátrání po hledaných nezvěstných osobách a pátrání po věcných důkazech*“<sup>56</sup>. Při postupech v rámci operativně pátracích prostředků získává orgán činný v trestním řízení potřebné důkazní materiály, přičemž však platí subsidiarity použití operativně pátracích prostředků.

Prvním operativně pátracím prostředkem je předstíraný převod, dle ustanovení § 158c trestního řádu. „*Předstíraným převodem se rozumí předstírání koupě, prodeje nebo jiného způsobu převodu předmětu plnění včetně převodu věci*“<sup>57</sup>. Předstíraný převod je zásahem do zásady právní jistoty osoby, jednání je neplatné z důvodu veřejného zájmu na neplatnosti. Pro drogovou trestnou činnost je stěžejní ustanovení § 158c odst. 1 písm. a) trestního řádu, ve kterém je stanoveno užití předstíraného převodu věci „*k jejímuž držení je třeba zvláštního povolení*“<sup>58</sup>. Do uvedené kategorie spadají omamné, psychotropní látky, prekursory a jedy.

Dalším operativně pátracím prostředkem je sledování osob a věcí, dle ustanovení § 158d trestního řádu. „*Sledováním osob a věcí (dále jen „sledování“)* se rozumí získávání poznatků o osobách a věcech prováděné utajovaným způsobem technickými nebo jinými prostředky“<sup>59</sup>. Při sledování osoby a věci je žádoucí minimální zásah do základních práv a svobod sledované osoby. Nesmí dojít k narušení obydlí sledované osoby či listovního tajemství. Pokud se jedná o osobu obviněného, nesmí být sledován hovor s jeho obhájcem. V rámci sledování osob a věcí policejní orgán obvykle nepožizuje zvukové či obrazové záznamy. K pořízení takových záznamů je zapotřebí písemného povolení státního zástupce. Policejní orgán je oprávněn si při sledování vyžádat souhlas státního zástupce k povolení sledování telekomunikační činnosti sledované osoby, a na základě uvedeného povolení vyzvat provozovatele telekomunikačních služeb k součinnosti. Státní zástupce může nařídít sledování zásilky, kterou se rozumí jakékoliv doručování zásilky ať už se jedná o poštovní nebo kurýrní službu či nikoliv.

---

<sup>56</sup> ŠÁMAL, Pavel. Trestní řád: komentář. 7., dopl. a přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-465-0.

<sup>57</sup> Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů

<sup>58</sup> Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů

<sup>59</sup> Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů

Posledním operativně pátracím prostředkem je použití agenta, dle ustanovení § 158e trestního řádu. Oproti předchozím operativně pátracím prostředkům jsou pro použití agenta stanoveny přísnější podmínky, kdy je možné tento prostředek využít. Použití agenta lze využít pouze v případě, že je vedeno řízení pro zvlášť závažný trestný čin dále pak pro trestný čin spáchaný ve prospěch organizované zločinecké skupiny nebo trestný čin, k jehož stíhání zavazuje vyhlášená mezinárodní smlouva. „*Pověřené policejní orgány nesmějí při využívání operativně pátracích prostředků provokovat trestnou činnost nebo se jiným způsobem aktivně podílet na utváření skutkového děje tak, aby vzbuzovaly, vytvářely či usměřňovaly do té doby neexistující vůli, to znamená úmysl pachatelů trestný čin spáchat. Je totiž nepřipustné, aby policejní orgány jako orgány státu naváděly jiného ke spáchání trestné činnosti, posilovaly jeho vůli trestný čin spáchat, či jim jakoukoli formou, byť ve formě psychické pomoci, pomáhaly ke spáchání trestného činu, nebo naopak bránily v rozhodnutí upustit od dalšího páčání trestné činnosti*“<sup>60</sup>. Platí opět subsidiarita použití operativně pátracího prostředku, přičemž agent smí užívat jen prostředků nezbytně nutných k získání potřebných informací. Cílem je minimalizace zásahů do zaručených práv a svobod osob ze strany agenta. Co se týče odpovědnosti agenta za spáchané trestné činy, pak platí, že je beztrestný.

### 9.3. Veřejnost při vyšetřování drogové kriminality

Veřejnost tvoří při vyšetřování jakékoliv kriminality často stěžejní prvek. Především pak v oblasti odhalování a získávání důkazních prostředků. Drogová kriminalita není výjimkou, nicméně dochází k zapojení veřejnosti při vyšetřování především do trestných činů spojených s drogovou kriminalitou. Drogové trestné činy zůstávají veřejností často přehlížené.

Veřejnost se интересуje do takových trestných činů, které se jí negativně dotýkají. V rámci drogové kriminality tak jde především o trestné činy proti životu či zdraví, nebo majetkovou trestnou činnost, kterou pachatel páchá s úmyslem získat prostředky pro obstarání drogy či je páchá pachatel pod vlivem drogy nebo abstinenčního syndromu. Přesto, že některé drogy jsou společností

---

<sup>60</sup> ŠÁMAL, Pavel. Trestní řád: komentář. 7., dopl. a přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-465-0.

tolerovány při jejich rekreačním užití, nejsou společností tolerovány škody spáchané pod vlivem drogy.

Jiným případem jsou drogové trestné činy. Takové společnost často nepovažuje za podstatné a z toho důvodu jim nevěnuje pozornost. Dochází tak k negativnímu jevu, kdy se společnost nepodílí na prevenci vzniku drogy do oběhu. I z tohoto důvodu je odhalování a vyšetřování drogové kriminality pro policejní orgány stále složité.

#### 9.4. Potrestání drogových trestných činů

Za jednotlivé trestné činy stanovuje trestní zákoník sankce. „*Trestními sankcemi jsou tresty a ochranná opatření*“<sup>61</sup>, které jsou taxativně vymezeny v ustanovení § 52 trestního zákoníku. Trestní sankce by měli být ukládány na základě individuálního posouzení přiměřeným způsobem.

U jednotlivých trestných činů zákonodárce stanovil relativně konkrétní výměru trestu. Ta je vymezena na trestu odnětí svobody jakožto nejjobecnější trest. Ostatní uvedené tresty jsou alternativní k trestu odnětí svobody. Jde o obecně prospěšné práce, propadnutí majetku, peněžité trest, propadnutí věci, zákaz činnosti, zákaz držení a chovu zvířat, zákaz pobytu, zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce, ztráta čestných titulů nebo vyznamenání, ztráta vojenské hodnosti a vyhoštění. Samostatně či vedle trestu lze pachateli uložit také ochranné opatření. Zásady pro stanovení druhu a určení výměru trestu jsou v ustanovení § 39 trestního zákoníku.

U drogových trestných činů si lze v judikatuře povšimnout převažujících trestů odnětí svobody podmíněných. Je to z toho důvodu, že „*za trestné činy, u nichž horní hranice trestní sazby odnětí svobody nepřevyšuje pět let, lze uložit nepodmíněný trest odnětí svobody jen za podmínky, že by vzhledem k osobě pachatele uložení jiného trestu zjevně nevedlo k tomu, aby pachatel vedl řádný život*“<sup>62</sup>. Přičemž za drogové trestné činy, tj. trestné činy uvedené v ustanovení § 283 až § 287 trestního zákoníku, v základní skutkové podstatě je nejvyšší horní hranice právě pět let. Pokud lze dosáhnout nápravy pachatele jiným způsobem než nepodmíněným trestem odnětí svobody, je tak žádoucí učinit nejen pro pachatele, ale i pro společnost, neboť pachatel bude zapojen do běžného pracovního života.

---

<sup>61</sup> § 36 zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

<sup>62</sup> § 55 odst. 2 zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

S ohledem na to, že velká většina pachatelů drogové trestné činnosti je tvořena osobami závislými, je nutné v rámci prevence vyřešit především tento problém. Soud pachateli uloží ochranné opatření v podobě ochranného léčení. Pachatel je nucen podstoupit léčbu narkomanie. Cílem ochranného léčení je odstranění závislosti, kterou pachatel trpí. V rámci ochranného léčení však probíhá též psychologické vyšetření pachatele, které si klade za cíl zjistit prvotní příčinu vzniku závislosti, aby bylo možné předcházet možnému opakovanému vzniku závislosti. Další částí ochranného léčení je také resocializace pachatele vyléčeného ze závislosti. Jeho zapojení do řádného života je taktéž prevencí páchaní další trestné činnosti.

Při ukládání trestních sankcí za drogovou trestnou činnost je stěžejní individuální posouzení osoby pachatele a důvody jeho jednání. Jestliže je příčinou drogová závislost, je třeba se nejprve zabývat odstraněním této patologie a až následně přistoupit k případnému potrestání pachatele.

## 10. Závěr

Cílem práce bylo zhodnocení problematiky drogové kriminality v České republice z hlediska trestního práva.

Vyhodnocením stavu z pohledu historického vývoje jsem došla k závěru, že od roku 1989 se práce orgánů činných v trestním řízení významně rozvinula. Orgány činné v trestním řízení zdokonalili své postupy v rámci fáze prověřovací a vyšetřovací a v současné době pro ně není drogová trestná činnost ničím neobvyklým. S ohledem na vysokou míru objasněnosti drogových trestných činů se v České republice drogová kriminalita dlouhodobě pohybuje v přijatelných mezích. Drogová kriminalita na svém vrcholu nepřevyšovala výrazným způsobem průměr drogové kriminality v Evropě.

V rámci komparace drogové kriminality v České republice a v Kolumbii byly zohledněny primární a sekundární drogové trestné činy. Z výsledku porovnání vyplývá, že Česká republika je oprávněně řazena mezi země se střední až nižší kriminalitou.

Analýzou právních dokumentů bylo zjištěno, že navzdory rozsahu a různorodému charakteru právní úpravy, jde o více než dostačující systém. Právní předpisy týkající se drogové kriminality stanovují nejen pravidla chování, ale i přiměřené sankce za nedodržení pravidel chování. Negativem právní úpravy je nesjednocená terminologie v ustanoveních trestního zákoníku, a to z důvodu rozdílného zdroje či původu konkrétních ustanovení. Nicméně metody boje s drogovou kriminalitou stanovené „*Národní strategií prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019-2027*“, jsou v současné době účinné a v dlouhodobějším výhledu by měli zajistit udržitelný vývoj drogové kriminality v České republice.

Činnost orgánů činných v trestním řízení v rámci přípravného řízení lze bezpochyby označit za stěžejní pro všechny následující fáze trestního řízení. Právní úprava stanovuje zákonné postupy a metody orgánů činných v trestním řízení, kterými je zajištěna legálnost. Zároveň zabezpečují, aby orgány činné v trestním řízení jednaly bez zbytečných průtahů. Přínosem při odhalování drogové trestné činnosti by mohlo být větší zapojení veřejnosti, neboť právě veřejnost hraje při odhalování jiné trestné činnosti i trestných činů spojených s drogovou kriminalitou významnou roli.

## Resumé

The main goal of the thesis was evaluate the drug crime in the Czech Republic in the way of criminal law. First of all there are some fundamental terms that deals with drug crime, which are important to know. We can see that from the perspective of historical development, the methods of the anti-drugs strategy were evolved by law enforcement authority in very high level of effectiveness since 1989. Law enforcement authority learned how to work with drug crime, and in these days there is nothing that they can not deal with in the drug crime.

The drug crime in Czech Republic is in the long term on the acceptable limits, which is due to ingenious work of law enforcement authority. During the investigation of drug crime are law enforcement authority very accurate, so there is a high level of clarify of drug crime. On the comparison of drug crime in Czech Republic with Colombia, which was included the primary and also secondary illegal drug acts, we can see that the drug crime in Czech Republic is lower than drug crime in Colombia. It means that Czech Republic has right to be label as a country with medium to low crime.

With analyze of the legislation that deals with drug crime we can see various of the legal documents, but it is still the effective system. As a negative of the legislation is possible designate the difference in the terminology of drug crime, which is different between legislation but also between each norms in one testament, which can be confusing.

The methods of anti-drugs strategy are now effective and in the long term they should guarantee sustainable development of drug crime in Czech Republic.



## Seznam zdrojů

### Odborná literatura:

[1] HEJDA, Jan. *Kriminologické, trestně právní a kriminalistické aspekty drogového problému v ČR a jeho řešení*. Praha: Vysoká škola ekonomická, 2000, s. 8-9. ISBN 80-245-0080-9.

[2] HIRT, Miroslav a František VAVERA. *Soudní lékařství pro právníky*. Praha: Grada Publishing, 2022. ISBN 978-80-271-3280-5.

[3] JANÍK, A., DUŠEK, K., 1990. *Drogy a společnost. 1*. Praha: Avicenum, ISBN 80-201-0087-3

[4] KOLÁŘ, Jan. *O problému, který měl nebýt: drogy v socialistickém Československu*. Brno: Doplněk, 2018. Společensko-ekologická edice. ISBN 978-80-7239-337-4

[5] KONRÁD, Zdeněk, Viktor PORADA, Jiří STRAUS a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-547-0.

[6] *Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019-2027*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2019. Koordinace. ISBN 978-80-7440-231-9

[7] Návrh rozhodnutí Rady ze dne 13. prosince 2019 o postoji, který má být zaujat jménem Evropské unie na 63. zasedání Komise pro narkotika, pokud jde o zařazení látek na seznamy k Jednotné úmluvě o omamných látkách z roku 1961 ve znění protokolu z roku 1972 a k Úmluvě o psychotropních látkách z roku 1971

[8] PRESL, Jiří. In: *Drogová závislost: Může být ohroženo i Vaše dítě?*. Praha: Maxdorf, 1994, s. 9. Medica. ISBN 80-85800-18-7.

[9] PROKEŠ, Jaroslav. *Základy toxikologie: Obecná toxikologie a ekotoxikologie*. Praha: Galén, 2005, ISBN 80-7262-301-X

[10] SOTOLÁŘ, PÚRY a ŠÁMAL. *Trestná činnost spojená se zneužíváním drog a formy jejího řešení: Právní aspekty trestního postihu drogové kriminality*. Institut vzdělávání Ministerstva spravedlnosti České republiky, 2002

[11] ŠÁMAL, Pavel. *Trestní řád: komentář. 7., dopl. a přeprac. vyd.* V Praze: C.H. Beck, 2013. *Velké komentáře*. ISBN 978-80-7400-465-0.

[12] ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář. 2. vyd.* V Praze: C.H. Beck, 2012. *Velké komentáře*. ISBN 978-80-7400-428-5.

[13] VÁLKOVÁ, Helena, Josef KUČHTA a Jana HULMÁKOVÁ. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019. *Beckovy mezioborové učebnice*. ISBN 978-80-7400-732-3.

[14] VRÁBLOVÁ, Miroslava, KLÁTIK, Jaroslav a RÍSOVÁ, Vanda. *Drogové trestné činy*. Praha: Leges, 2018. *Teoretik*. ISBN 978-80-7502-362-9.

[15] ZÁBRANSKÝ, Tomáš. *Drogová epidemiologie*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2003, s. 14. ISBN 80-244-0709-4.

[16] ZEMAN, P. *Drogy, kriminalita, represe – spojité nádoby nebo začarovaný kruh? Kriminalita očima kriminologů*. 1. vyd. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2010.. ISBN 978-80-7338-096-0.

[17] ZEMAN, Petr, Michaela ŠTEFUNKOVÁ a Ivana TRÁVNÍČKOVÁ. *Drogová kriminalita a trestní zákoník*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015. *Studie (Institut pro kriminologii a sociální prevenci)*. ISBN 978-80-7338-151-6

[18] *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2020 (ve srovnání s rokem 2019)*, vydané MVČR

### **Internetové zdroje:**

[1] Vývoj registrované kriminality v roce 2022 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/vyvoj-registrovane-kriminality-v-roce-2022.aspx>

### **Právní předpisy:**

[1] Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů

[2] Zákon č. 272/2013 Sb., o prekursorech drog

[3] Zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

[4] Zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

[5] Zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění pozdějších předpisů

### **Judikatura:**

[1] Rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 15.4.2011, sp.zn. 1 To 16/2011

[2] Stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 21. 10. 2020, Tpjn 300/2020, uveřejněné pod číslem 2/2020 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek

[3] Usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 77/2011-T 140

[4] Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15.5.2019 č.j. 3 Tdo243/2019-148

[5] Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20.2.2019 č.j. 11Tdo 49/2019-41